

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului”, Sibiu

Foaie politică Apare în fiecare Duminecă.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12.)

Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oraă
12 bani, a treia-oraă 10 bani.

Conferențele învățătorilor gr. or. din Transilvania.

Limba maghiară în școlile confesionale.

Amăsurat Circularii publicate de Consistorul arhiepiscopial gr.-or. din Transilvania, până la sfârșitul lunii lui Octombrie anul acesta au să se țină conferențe învățătoarești în toate cele cincisprezece cercuri, în cari e împărțită arhiepiscopia.

Nici când conferențele învățătoarești n'au avut o însemnătate așa de mare, ca în anul acesta, căci obiectul de discuție va fi *limba română* pe temeiul planului de învățământ alcătuit de Consistor în anul 1911.

Chestiunea limbii române în școlile noastre naționale confesionale e, alături de studiul religiunii noastre strămoșești, cea mai principală din întreg învățământul.

Din cele experiate (pățite) de veacuri și din tot ce au scris învățații, cari s'au ocupat cu studierea modului de-a ușură cât mai mult învățarea copiilor în școle, e știut, că o învățatură deplină, temeinică, care să-i fie de folos în viață, poate câștiga copilul numai în limba mamei lui. Orice încercare de-a înlocui limba maternă a copilului cu una străină, mai ales cu una, pe care eșind din școală n'o mai aude nici în casă, nici afară, însemnează a îndobitoci cu voia copiii, cari au nenorocirea să fie supuși acestui chin.

În patria noastră, unde n'am ajuns încă să domnească aceeași dreptate pentru toate popoarele, cari își jertfesc avutul și sângele pentru ea, de preste treizeci de ani încoace se fac mereu încercări în felul acesta. Dieta țării, alcătuită pe temeiul unei legi electorale nedrepte, barbare chiar, căci face cu neputință ca fiecare popor să fie reprezentat după numărul celorce îi aparțin, s'au votat mereu legi, cari ținesc să îngreiească tot mai mult întrebuintarea limbii materne în școlile noastre populare naționale (confesionale) pentruca să fie înlocuită cu o limbă străină. Vârf le-a pus acestor încercări legea marelui fariseu și dușman al culturii omenești, contele Aponi. Acesta nu numai că a călcat toate legile pedagogice, după cari are să fie crescută tinerimea dela 6 până la 12 ani introducând o mulțime de ore pentru limba maghiară în planul de învățământ al școlilor noastre populare, — ore răpite din cele trebuincioase pentru limba noastră românească, — ci a atârnat pe toți slujbașii administrativi ai școlilor, îndeosebi pe revizorii (inspectorii) școlari să silească pe învățătorii noștri la călcarea chiar a legii

sale, făcându-i să propună în limba aceasta mai mult chiar decât cere legea.

Nu-i vorba, s'au găsit și între învățătorii unii slabi, cari, fie de frică, fie că voiau să vâneze dragostea dușmanului culturii noastre, făceau mai mult decât cere însași legea.*)

În privința aceasta a domnit câțiva ani de zile o mare încurcătură în mințile învățătorilor noștri, și asta nu atât din vina lor, cât mai ales din a autorităților noastre școlare mai înalte, cari abia anul trecut au publicat *planul de învățământ pentru școlile confesionale, singurul plan, după care au să se orienteze învățătorii noștri.*

E dovadă, de pricepere, că în cele dintâi conferențe învățătoarești, cari se țin — după publicarea Planului de învățământ, să se iee în discuție tocmai obiectul cel mai însemnat, *Limba română*, cu toate ramurile ei. O atențiune deosebită se dă și *literaturei în școala populară, având să se discute, ce bucăți se pot ceti în școală din punct de vedere literar? Cum să se cetească, pentruca să se poată cunoaște atât frumusețea fondului, cât și formei? Ce putem lua în școală din scrierile noștri cei mari și cum se poate desvoltă în elevi interesul față de scrierile lor? Cum să se propună istoria literaturii în școala primară? Lectura (cetirea) de cărți afară de școală și după ce au isprăvit copiii cu școala.*

Tratarea literaturii române în școlile noastre populare nu are însemnătate numai pentru cunoașterea cât mai desvoltată a limbii noastre materne, nici numai pentru frumoasele învățături, ce le putem câștiga din ceea ce au scris sufletele cele mai alese ale neamului nostru, ci și pentru că în legătură cu învățarea literaturii române se poate face și *istoria neamului nostru*. Cu adâncă durere sufletească vedem, că în cărțile de istorie pentru școlile populare române nu s'au aprobat aproape nimic din *istoria Românilor*, ba din contră, ele cuprind chiar minciuni, îndeosebi cu privire la petrecerea neîntrepută, dela Daci încoace, a poporului român în aceste ținuturi, apoi și cu privire la luptele, pe cari le-au dus înaintașii noștri, în toate veacurile, pentruca să-și apere limba și legea lor românească. Nemernic va fi acel învățător român, care nu se va folosi de

*) S'au găsit nenorociți, cari ziceau că trebuie să facă mai mult pentru limba străină, căci au plată și dela stat! Judecata aceasta dovedește o prostie nemaipomenită, pentrucă statul, al cărui alcătuitori suntem și noi, e dator să ne susțină școlile noastre românești; pentrucă nu dă dela el, ci din milioanele, pe cari noi Românii le vărsăm în fiecare an la cassele statului.

orice prilej potrivit în învățământ, ca să arete copiilor noștri faptele mărețe ale trecutului, care deși e un lanț lung de suferințe, dar are momente chemate să înalte sufletele noastre și să ne întărească nădejdea, că luptând și mai departe vom ajunge în sfârșit la deplina libertate națională.

Un alt punct însemnat din programul conferențelor învățătoarești e acela, care pune în discuție *raportul (legătura) dintre limba română și limba maghiară în școlile noastre.*

În privința aceasta circulară zice următoarele:

„Limba română e limbă de propunere și obiect de învățământ, limba maghiară numai obiect de învățământ. Școlile noastre nu sunt școli cu două limbi (bilingve). Materialul din limba română, ca obiect de învățământ, nu se tratează și în limba maghiară. Materialul din alte obiecte se tratează mai întâi românește și numai după aceea în orele de maghiară și ungurește pe scurt.”

O lege sancționată (întărită) de Împăratul trebuie respectată. Noi respectăm adecă ne supunem legii școlare a lui Aponi, oricât e de barbară. Dar am lucra în contra legii, dacă am face mai mult decât cere ea. De altă parte nu trebuie să uităm, că constituția țării noastre dă oricărui cetățean — în cazul acesta și învățătorilor și părinților — dreptul să lucreze pe căi legale pentru schimbarea unei legi stricăcioase.

De dreptul acesta se vor folosi și învățătorii noștri în conferențele noastre, ca să arete în mod demn, că legea lui Aponi nu se poate îndeplini, iar dacă totuși s'ar încercă aceasta, se va putea face numai în paguba câștigării unei culturi,*) pe care trebuie să o aibă orice cetățean al unui stat, care vrea să fie socotit european.

Același drept de-a cere cu tărie schimbarea unei legi nedrepte îl au și *părinții* copiilor noștri. Precum se cere de pildă schimbarea legii electorale, tot așa pot cere și schimbarea legii școlare a lui Aponi. Părinții însă mai sunt datori să grijască, nu cumva vr'un învățător slab să cuteze a călca legea învățând copiii noștri încredințați lui mai puțin românește decum avem, chiar după aceasta lege, dreptul să pretindem.

Salutând conferențele învățătoarești, dorim învățătorilor noștri la discuțiunile, ce le vor avea, pricepere și *bărbăție*.

*) naționale!

Partidele opoziționale din dietă au ținut săptămâna trecută o conferință în Budapesta. Cei mai bătaioși (cu vorba) au fost de data aceasta koșutiștii, nu justiștii. Koșutiștii se cam deochiaseră, căci prea s'au gudurat pe lângă guverne, de aceea au vrut să dovedească (tot cu vorba!), că ei sunt cei mai grozavi apărători ai „independenței”, ai „națiunii” și altele. Ba au amenințat chiar, că vor face scandal chiar și în delegațiuni de nu va plecă Lucaci din fruntea guvernului și Tisa din scaunul de președinte.

Episcopia de Haidudorog. Gazeta „Unirea” din Blaj publică actele episcopatului gr.-cat. român cu privire la înființarea unei episcopii gr.-cat. maghiare. Din actul cel dintâiu se vede, că episcopii nostri încă din anul 1911 au protestat la nuntul papal din Viena în contra ruperii comunelor românești dela episcopiile românești și alăturarea lor la cea maghiară. Se mai vede încă un lucru: primatul romano-catolic și episcopii romano-catolici din Ungaria au declarat cu toții, că Papa nu va hotărî înainte de-a întreba și pe arhierii nostri. A fost însă o minciună, căci nu i-au întrebat, dovadă, că ni s'au furat comune curat românești, în cari oamenii nu vreau să știe de batjocura cu liturgia slujită grecește și predica spusă ungurește.

Intre „patrioți” s'a pornit o licitație pentru reședința episcopiei-batjocuri de Hodoroagă. Acum cere orașul Dobrișin, ca episcopul să-și aibă reședința în orașul acesta, care e gata să facă orice cheltuieli ar trebui.

Serbările Ligei Culturale au continuat în zilele de Luni, Marți și Mercuri, fiind ajutate acum și de un timp frumos, care a adus mii de oameni în parcul Carol, unde găsiu tot felul de petreceri. O frumoasă conferință națională a mai ținut și dl profesor Zelea-Codreanu. În seara din urmă, pe lângă iluminările minunate, a fost asaltul dela Grivița, executat de două regimente de soldați. Tunurile buibuia, dealul cu reduta eră iluminat, dar totodată și îmbrăcat în fumul pravului de pușcă. A fost o frumusețe nemai pomenită și celorce n'au putut-o vedea, poate să le pară rău.

Românii de pretutindeni trebuie să fie adânc mulțumitori Ligii și îndeosebi dlui N. Iorga, sufletul ei.

Episcopia gr. cat. maghiară. Șardul *săcuiesc* încă a avut nenorocirea să fie dat în ghiarale episcopiei gr.-cat. maghiare, cu toate că toți locuitorii sunt Români și vorbesc numai românește. Ei au făcut însă greșala mare, ba păcatul de-a-și părăsi școala lor națională confesională și de-a primi școala străină de stat. Cu toate acestea, acum sunt hotărâți să lupte pentru biserica și limba românească, de care numai moartea îi poate despărți.

Proiecte nouă de legi ale ministrului Zichy. Ministerul de culte și instrucție publică a terminat următoarele proiecte de legi: despre *autonomia catolică*, despre *regularea salariilor învățătoarești de stat, comunali și confesionali, urcarea salariilor la preoți prin gradații* (cvinvenale), *regularea salariilor la conducătoarele de grădini de copii și a învățătorilor și învățătoarelor dela școlile agricole sătești*, despre *învățământul agricol în școlile dela sate și despre regularea instrucției din seminariile învățătoarești și cele pentru conducătoarele de grădini de copii.*

Toate proiectele acestea cuprind și dispozițiuni îndreptate împotriva naționalităților, îndeosebi proiectul despre *autonomia catolică* amenință de nou libertatea bisericii române gr.-cat., iar cel despre *regularea instrucției în seminarii* va îngreună și mai mult munca autorităților noastre bisericești de-a ne da învățători, cari să fie Români buni și buni crescători ai copiilor nostri.

Școală românească în Cleveland (America). Românii nostri emigrați la America s'au gândit întâiu și întâiu la datorițele religioase, îngrijindu-se să aibă biserici românești, în cari să se poată închina și ai căror slujitori să fie gata a le face îndatinatele slujbe sfinte. Inmulțindu-se acum numărul celor căsătoriți și ai copiilor, au trebuit să se gândească și la învățătura în limba românească a băieților și fetelor, cum s'au gândit de mult celelalte națiuni. Vestim cu bucurie, că părintele Aurel Hățegan a pornit o mișcare frumoasă pentru înființarea unei școli românești în Cleveland. Ii dorim izbândă și poporului nostru pricepere pentru a-l sprijini din toate puterile la îndeplinirea binefăcătorului gând al vrednicului nostru părinte.

Goana în contra învățătorilor noștri. Inspectorul școlar din comitatul Bihorului a cerut cercetare disciplinară împotriva învățătorului nostru *Dumitru Pop* din *Roșia* (cercul Beiușului), pentru că elevii din clasa a cincia știu din limba ungurească numai *ionu pot și iusicat (bună ziua și noapte bună)*. Roșia e o comună curat românească și dacă n'am fi într-o a doua Siberie, copiii n'ar avea trebuință nici de atâta.

Partid republican în Ungaria. Nagy György, fostul deputat koșutist pe timpul coaliției, condamnat pentru lesa majestate (batjocorirea Impăratului), cunoscut ca cel mai mare gălăgios nebun și om fără rușine când eră vorba să-și bată joc de Români, a înființat un partid republican, adică un partid, care vrea să lucreze, ca în țara aceasta să nu mai fie Impărat, ci să se aleagă numai câte un președinte pe un timp anumit. Nagy a mai găsit câțiva nebuni de sama lui, așa că partidul are acum și un comitet.

Pentru frați. Preoții din Serbia au ținut o mare adunare la Belgrad (capitala Serbiei), protestând în contra răpirii autonomiei bisericii sârbești din Ungaria și Croația, infierând cu tărie slăbiciunea arhierilor sârbi, cari s'au plecat în fața guvernului din Pesta și rugând pe mitropolitul-primat al Serbiei să lucreze pentru mântuirea fraților lor din Ungaria, amenințați în legea și limba lor.

Prigonirile contra Șvabilor. Abia au trecut câteva săptămâni, decând a fost condamnat la patru luni închisoare de stat bunul naționalist șvab, dl Fritz Hess din Novisad (Ungaria de meazăzi), pentru că a răspândit o carte naționalistă germană (*Götzendämmerung*), și iată că acum e un urmărit un alt Șvab naționalist, dl Nicolae Schmidt din Paripaș pentru aceeași carte. Jandarmii au făcut la el acasă o perchiziție (cercetare) foarte amănunțită, dar de carte n'au dat, cu toate că dl Schmidt a spus verde, că a cetit cartea și i-a plăcut.

Un popor asuprit nu se deșteaptă la o viață adevărat națională până ce nu s'au jertfit mai mulți pentru libertatea națională. Lucrul acesta s'a văzut și se va mai vedea încă la noi Români.

Cu paloșul.

Poveste vitejască din vremea descălecatului

BIBLIOTECA
Victor Lazăr

Moldovei
de
Radu Rosetti.
(Urmare).

Soarele era aproape de asfințit când Stroici părăsi peștera spre a se întoarce la Cetate; plecarea lor fusese hotărâtă pentru a doua zi de dimineață.

Când Ștefan ajunse la Cetate, Părintele Anselm și cu cavalerul Ulrich sosise. Ei auziră cu mirare hotărârea luată de oaspele lor și să încercară în zadar să-l înduplece să mai stee vre-o câteva zile, arătându-i temerile ce aveau că rănile lui, încă rău vindecate, să nu se deschidă din nou în cursul călătoriei. Ștefan le mulțami pentru prietenia ce-i o arătau; dar rămase neschimbat în hotărârea lui.

Însă văzându-se din nou cuprins de un dor nebun de a mai vedea odată pe Ma-

ria, rugă pe Părintele Anselm să-i spue că pleacă, în zori de ziuă și dorește s'o vadă în acea seară spre a-și lua ziua bună dela dânsa și ai mulțumi pentru toate bunătățile ei.

După o zăbavă destul de lungă minoritul se întoarce cu Maria. Fața ei era mai albă decât de obicei.

— Am auzit că ne părăsești, zise ea, și lui Ștefan i se pără că glasul ei atât de dulce tremură, și mi-a părut rău, căci mă tem ca osteneala drumului să-ți facă rău. Trebuie oare numai decât să pleci?

— Fii încredințată, Doamnă, răspunse Ștefan, că numai temeuri din cele mai vajnice pot să mă facă să părăsesc mai curând decât credeam această casă, unde am fost primit cu atâta bunătate și unde am petrecut ceasuri ce nu le voi uita nici odată.

Apoi, după ce îi mulțami pentru îngrijire și ospătarea își luă ziua bună dela dânsa.

Nu-și putea sătura ochii privind-o cât

vorbea cu ea, iar când luă mâna ei întinsă și să plecă ca s'o sărute, i se pără că este pe cale de a părăsi lumina zilei și a se cufunda în întuneric.

— Rămâi sănătos! Să te ajute Dumnezeu! cu aceste cuvinte Maria părăsi odaia.

A doua zi, Ștefan după ce îmbrățișă pe Părintele Anselm și pe cavalerul Ulrich, încălăcă pe murgul voinic ce-il trimisese Părintele Isaia prin Onea. Ochii lui se îndreptară în spre fereastra Mariei, i-se pără că, pentru o clipă, perdeaua este ridicată într-o parte și că doi ochi de nespuse dulceață îndreaptă razele lor spre dânsul.

XVIII.

Părintele Isaia povestește ce a făcut la Tarigrad și la Roma.

Isaia și cu Mihu așteptau pe Ștefan în marginea dela deal a orașului. Cu dânsii erau Onea și încă două slugi voinice.

Ei apucară pe Ozana în jos. La prânzul cel mic trebuiau să ajungă în Cristești

Lupta în comitate. Comitatul Caraș-Severin și-a ținut adunarea generală extraordinară săptămâna trecută. Obiectul principal, pentru care au fost adunați reprezentanții, a fost — votarea încrederii în guvernul lui Lukaci. Membri români, d-nii Dr. Văleanu și Dr. Brediceanu au protestat cu tărie, pentru că un guvern, care se gândește cum să împiedece reforma electorală după dreptate, nu merită încredere. Mamelucii (viriliștii și slujbașii aleși din nenorocire membri) au votat însă încrederea cerută.

Aieroplanul lui Vlaicu.

Colecta începută pentru aieroplanul al 3-lea al vulturului nostru *Aurel Vlaicu*, dă roade tot mai frumoase. Intre cei dintâi, cari au contribuit, au fost arhierii bisericilor noastre naționale, pilda cărora au urmat-o până acum preste două sute de domni români, contribuind fiecare cu cel puțin 20 de coroane. Cea mai mare sumă a dat-o acum de curând dl *Alexandru Pocol*, mare proprietar român de mine de aur din Baia-mare (comitatul Sătmarului), contribuind cu 15 mii de coroane, după cum am amintit și în numărul trecut. Colecta a trecut preste 20 de mii de coroane, sumă, care însă nu e de ajuns încă, așa că trebuie să ne grăbim a o complectă.

De ce simțeminte frumoase sunt pătrunși Românii noștri de pretutindeni, o dovedește multele scrisori adresate gazetei „Românul” dela Arad, din cari dăm și noi începutul dela două.

Dl *Izidor Ieșan*, Român din Bucovina, acum funcționar la Bihaci în Bosnia, scrie: „Nu cred să se afle inimă de Român, care n’ar tresăltă de bucurie și de însuflețire la cinstea, mărirea și renumele, ce ni le-a făcut înaintea întregii lumi *Aurel Vlaicu*, eroul nostru național, eroul nu numai al nostru, dar al tuturor Românilor de pretutindeni...”

Iar părintele protopop *Alexandru Muntean* din Bihor scrie:

„La toate ocaziunile năzuesc a întări în sufletele oamenilor noștri dragostea pentru cultura națională, temelia neatârării sufletului românesc. Șapte preoți români am săvârșit sfânta taină a maslului în casa confratelui *Ioan Boțoc* din Șuncuiuș. Cu

drag s’au asociat acestora învățătorul *Ioan Popovici* și primarul *Gavriil Brândaș* și am contribuit pentru aieroplanul „*Vlaicu III.*”

Cinstind pe *Vlaicu* al nostru, ne cinstim neamul!

Manevrele împărătești.

Poate că de mult n’au mai pomenit feciorii niște manevre așa de grele ca anul acesta. Nu că i-ar fi spăriat marșurile și alergările cele multe, nici neputința de-a putea îmbucă ceva dimineața până sara, nici lipsa de odihnă chiar noaptea. Erau doară corpurile de armată Nr. 5 (Bănatul) și 12 (Transilvania), alcătuite partea cea mai mare din feciorii noștri români, cari nu știu ce e oboseala. Neplăcute au fost din cauza ploilor celor multe, cari au prefăcut câmpul de manevre în mocirlă, au ruinat (stricat) hamuri, haine, căci de multe ori hainele nici nu mai apucau să se usuce pe soldat. Și cu toate acestea, feciorii au biruit toate greutățile. De aceea arhiducele *Franț Ferdinand*, viitorul nostru Împărat, care a comandat manevrele, a dat un ordin de zi către armată spunând, că deși s’au cerut la aceste manevre o încordare mare, feciorii s’au dovedit bravi și plini de râvnă pentru împlinirea datoriilor, de aceea sunt vrednici de laudă deplină. La sfârșit zice: „Ordinul acesta e adresat corpurilor 5 și 12 de armată și are să fie adus numai decât la cunoștința soldaților în limba lor maternă”.

O deosebită cinste s’a dat la manevrele acestea dlui general *Averescu* (*), șeful statului major din România, invitat a nume. Când a sosit arhiducele *Franț Ferdinand* pe câmpul de manevră, unde aveau să-i fie prezentați generalii cei mari, a salutat întâiu pe arhiducii *Frideric* și *Leopold*, apoi numai decât pe generalul *Averescu*, căruia i-a spus, că se simte foarte fericit să vadă la manevrele austriace pe șeful statului major al vitezei armate române. După generalul *Averescu* au urmat ministrul de războiu al Austro-Ungariei și șeful statului major austriac.

Generalul *Averescu* a rămas încântat de ținuta soldaților noștri. De sigur, că și el eră mândru, căci știă că partea cea mai mare a lor sunt Români.

*) Fiu de țaran.

unde erau să se oprească câteva ceasuri, căci Părintele și *Mihu* își dăduse întâlnire cu *Petrea Cărăbuș* la casa lui moș *Marin*. Lipsa lor din Moldova având să fie prelungită era de neapărată trebuință ca ei să se sfătuiască cu dânsul ca unul ce era să înlocuiască în acel răstimp pe *Căpitan* în povățuirea cetașilor lor.

Când ajunseră la casa moșneagului, acesta lipsea de două zile și baba, rămasă singură, era foarte îngrijită, căci uncheșul îi spusese la plecare că să va întoarce a doua zi, de dimineață, și acuma, după douăzeci și patru de ciasuri de așteptare, nu primise încă nici o veste dela el.

Călătorii, fiind hotărâți de mai înainte să se oprească în *Cristești* până după amiază, nu se îngrijiră de fel de nefființa prelungită a moșneagului. Ei mângăiară pe babă zicându-i că moș *Marin* este om prea cuminte pentru ca să se fi vârat în vre-o primejdie dar că el se va fi întârziat la casa vre-unui prieten și trebuie să sosească dintr’un oraș într’altul.

Bătrâna, fiind înștiințată însă de cu noapte de sosirea oaspeților, le pregătise prânzul.

Văzând că ciasurile sunt înaintate, iar nici *Petrea Cărăbuș* nici *Marin* nu se arată, călătorii se puseră la masă și făcură cinste borșului de puiu și plăcintelor de brânză pregătite de gospodină.

După masă se apucară de vorbă și Ștefan, mirat de înțelepciunea și de învățătura care reieșeau din toate cuvintele călugărului, îl întrebă:

— Iartă-mă, Părinte, dacă îți pun această întrebare, dar tare aş dori să știu unde ți-ai însușit o învățatură din nenorocire atât de neobicinuită la preoții și călugării noștri?

— Învățătura mea, răspunse călugărul, este foarte mică față de cea a multor mireni și preoți din apus. De mic copil mi-o plăcut să învăț și am avut norocul să-mi pot astâmpără setea de carte la cel mai mare izvor de învățatură ce-l are creștinătatea.

Dela despărțămintele „Asociațiunii”.

Despărțământul Sătmar-Ugocea și-a ținut adunarea generală în *Ardusat*. După sfânta liturgie, părintele protopop *Gh. Șuta*, directorul despărțământului a ținut vorbirea de deschidere, în care a arătat perderea cea mare, de care e amenințată națiunea română din acele părți prin răpirea comunelor românești pe sama unei dieceze străine.

Dl *Vasile Ardelean*, secretarul despărțământului, a cetit raportul comitetului, îndemnând poporul adunat în număr de preste două mii să-și iubească limba, să păstreze portul și cântecul românesc.

A urmat raportul celor șase bravi teologi din *Gherla*, cari au cutreerat, doi câte doi, comitatele *Sătmar* și *Ugocea*, ținând în 17 comune mai fruntașe conferențe populare și câștigând Asociațiunii aproape trei sute de membri ajutători. Dea Dumnezeu, ca aceasta pildă strălucită de iubire de neam să fie urmată de câți mai mulți tineri de-ai noștri.

Fiind despărțământul acesta întins preste două comitate, ceea ce îngreunează foarte mult munca culturală a comitetului, s’a hotărât împărțirea lui în trei despărțăminte.

Rezultatul frumos al acestei adunări, care e a se mulțumi preoțimii noastre vrednice și poporului, care îi urmează sfatul, ne umple sufletele de speranțe, că ceea ce plănuiesc păgânii zadarnic va fi. Amin!

Despărțământul Dicio-Sânmartin (din ținutul *Târnavelor*) și-a ținut adunarea în orașul *D.-Sânmartin*. În cursul anului acest harnic despărțământ a desfășurat o muncă mare, după cum am arătat și noi, înființând 35 de biblioteci populare și 36 de agenturi în satele românești de pe teritoriul lui. Astfel nu e mirare, că în poporul nostru s’a deșteptat dragoste mare față de Asociațiune și a alergat din toate părțile la adunare. Numai din comuna *Blăjel*, cunoscută pentru naționalismul ei înflăcărat, au venit 17 căruțe pline cu Români de-ai noștri. Cu prilejul acestei adunări a fost o întrecere de jocuri naționale, la care au luat parte trupe de călușeri din *Șomoștelnic*, *Bobohalma*, *Mediaș*, *Chinciuș* și *Cetea-de-Baltă*. Toți au jucat minunat, așa

— Ai fost la *Kiov* (oraș în Rusia)? Mai întrebă Ștefan.

— Am fost la *Kiov* și la *Tarigrad* (*Constantinopol*), dar învățătura ce o poți culege în aceste două orașe este mică pe lângă aceea de care poți avea parte la *Roma*.

— Ai fost la *Roma*? strigă Ștefan uimit, o! dacă nu-ți este cu supărare, povestește-ne prin ce împrejurări ai ajuns tocmai acolo.

— Precum v’am spus, zise călugărul după oareși care tăcere, de mic mi-o plăcut cartea. Tatăl meu, urmașul scăpătat al unor kneji vestiți, era preot. Văzând pe deoparte setea mea de carte și pe de alta, slăbăciunea trupului meu, mă pregătise din capul locului pentru tagma bisericască. Rămas de tânăr orfan de tată și de mamă, eram hotărât să-i urmez dorințele. Mă pregăteam să mă duc la *Hălici* pentru a dobândi hirotonia de diacon dela *Vlădica* din acel oraș cu gândul de a mă întoarce în-

încât și străinii îi admirau.*) Fiecare trupă a primit un premiu de câte 20 cor., cea din Mediaș 30 cor.

Doamnele din D.-Sânmartin au aranjat și o frumoasă *expoziție de țesături naționale*, care a dovedit de nou simțul adânc artistic al femeilor noastre dela sate. Intre obiectele expuse eră și o cămașă veche de 80 de ani și un covor de 115 ani.

Seara, domnii, doamnele și d-șoarele din Blaj au jucat sub conducerea măiestru-lui nostru, dl *Jacob Murășan*, două comedii teatrale, încântând, ca totdeauna, publicul.

Despărțământul Marghitei și-a ținut adunarea generală în *Cheț* (Bihor). După sfânta liturgie lumea a eșit la crucea din apropierea satului, apoi după amezi s'a ținut ședința în biserică fiind de față o mulțime de popor și de cărturari. Dl *Dr. D. Stoica*, directorul despărțământului, deschide adunarea prin o cuvântare frumoasă, în care arată trebuința de-a munci înșine cât mai mult pentru înaintarea noastră pe toate terenele, căci sprijin n'avem de nicăieri. S'a cetit *raportul* comitetului, din care se vede, că s'au abonat 21 foi pentru popor, s'au înființat 5 agenturi și 5 biblioteci populare (cu totul sunt acum câte 8), s'au ținut în 6 comune 9 conferențe populare. Raportul mai arată, că *parte mare dintre preoți și învățători nu sunt încă înscrși membri la Asociațiune!* S'a făcut o colectă pentru *avionul lui Vlaicu*, rostindu-se dorința, ca să vină să sboare și la Oradea și la Șimleu. S'a colectat și pentru corul din *Cheț*, condus de harnicul învățător *Gavrilă Ghereg*. Seara a fost joc și concert.

Imbucurător a mai fost și faptul, că comunele *Vașa* și *Tarcea*, date la episcopia păgână maghiară, au fost foarte bine reprezentate la aceasta adunare, venind popor mult în frunte cu preoții.

Ce scriu alte gazete?

„*Gross-Österreich*“ (Viena) scriind despre dările de samă ale deputaților guvernamentali și opoziționali, stabilește, între altele, și următoarele adevăruri, pe cari Românii trebuie să le ținem bine minte:

Abia poate fi ceva mai scârbos ca vorbirile, cari se țin acum pretutindeni în Ungaria, un fel de pregătire pentru campania

*) Auziți cei cu dragostea ciardașului? *Red.*

dată spre a mă așeză în satul în care mă născusem.

O... nenorocire, zdrobindu-mi toate visurile și făcând ca privescerea locurilor pe care trăisem și care până atunci îmi păruse un raiu, să se schimbe pentru mine în lăcaș de chin și de durere nespūsă, le-am părăsit pentru totdeauna și, în loc de a merge la Halici, m'am îndreptat spre Kiov cu hotărâre de a mă călugări. La Kiov am intrat în mănăstirea Lavrei celei mici, unde, după o ucenicie de un an, m'am făcut ieromonah.

Tocmai atunci Mitropolitul Mihail al Kiovului se sileă să aducă o apropiere între Biserica dela Răsărit și cea dela Apus. Incercările lui, bine văzute de unii din călugări, găseau în alții o împotrivire înverșunată. Mă aflam printre cei de întâi căci dela început mă încredinșasem, că desbinarea din Biserica creștină putea să fie numai spre paguba întregii creștinătăți. Mi se părea că deosebirile de păreri asupra în-

(lupta) dela toamnă. Și în privința aceasta nu e nici cea mai mică deosebire între partidul guvernamental și cele opoziționale. Cu vorbele cele mai sucite și mai ridicole (de răs) asigură și aderenții lui *Lucaci-Tisa*, și *justhiștii*, *koșuthiștii* și cei din partidul popular, că ei nu cunosc altă țintă, decât „apărarea celor mai sfinte bunuri ale națiunii“, toți declară, că „patriotismul“ lor — toată lumea știe, ce e patriotismul maghiar — nu suferă nici o îndoială. Deocamdată vorbesc încă de continuarea luptei, se amenință unii pe alții, dar cine nu e orb, cine s'a ocupat numai puțin cu studiul sufletului lor, știe bine, că e vorba numai de o luptă aparentă (prefăcută), că acum, după ce a fost votată reforma militară, nu mai e nici o cauză, ca să nu se împace. Programele lor se deosebesc numai prin lucruri de cea mai mică însemnătate, contrastul de interese, care îi desparte, e de fapt numai lăcomia după puterea politică și și aici, năzuințele lor sunt parte mare paralele (alături), pentru că ținta lor comună e să susțină cu orice preț domnia naționalității maghiare și să calce în picioare drepturile naționalităților nemaghiare. De aceea, toate elementele maghiare (și *jidane Red.*) se vor uni în străduința de-a amâna cât mai mult *reforma electorală* și de-a crea la urmă o astfel de lege electorală, care să jefuească pe *Nemaghiari*, adică majoritatea populațiunii din Ungaria, de influența, care li se cuvine asupra afacerilor publice ale țării lor. Când va fi vorba de-a se hotărî în privința reformei electorale, toți *Maghiarii* (și *Jidanii* și *re-negații, Red.*) vor fi una, în privința aceasta nu încapă nici o îndoială.

Știri politice din străinătate

Războiul italo-turc. Ciocniri între cele două armate dușmane n'au mai fost pe câmpul de luptă. În schimb, știrile despre pertractările de pace dintre delegații italieni și turci, adunați, sunt tot mai imbucurătoare. Adevărat, că gazetele turcești scriu mereu, că pacea se poate încheia numai dacă cinstea Turciei nu va suferi nimic, iar cele italiene scriu, că Turcia trebuie să renunțe la orice drepturi asupra *Libiei*, după cum au botezat Italianii *Tripolitania* (ca și pe vremea Romanilor celor vechi). Dar după cum vestește o foaie

telesului tainelor erau mai ales roada încăpătânării unora și a nemăsuratelor poftede putere a altora.

Sfaturile noastre în mănăstire purtau mai ales asupra acestor mari întrebări; ele adesea, se schimbau în sfezi aprinse. Setos de a pătrunde la adevăr, cetisem nu numai toate cărțile aflate în mănăstirea noastră, dar și cele împrăștiute prin celelalte biserici și mănăstiri din Kiov. Cu cât ceteam mai mult cu atâta mi se tulbură mintea mai tare. Adevărul însă, cel atât de dorit, rămânea tot atât de depărtat de mine, îndoiala în loc de a se micșora creștea.

Nu înțelegeam acuma, cum frunțașii bisericii creștine puteau să se sfășie cu atâta turbare asupra înțelesului întunecat al unor cuvinte a căror tălmăcire, sau într'un chip sau într'altul, nu putea s'aducă nici umbră de tulburare miezului binefăcătoarei și mântuitoarei învățături a lui *Christos*.

Cărțile noastre erau, aproape toate,

mare englezască, preliminarele (învoelile provizorii) au fost încheiate. Condiția principală e, că *Libia* să rămână *Italiai*, dar *Sultanul* încă să-și aibă un reprezentant acolo. *Enver-beiu*, ginerele *Sultanului* și comandantul trupelor turco-arabe din *Tripolitania*, a cerut telegrafic să nu se primească condițiunile puse de *Italia*. Sunt însă și *Arabi*, cari doresc pacea cu orice preț.

Dacă se va adevări știrea despre semnarea preliminarilor, guvernul turc și cel italian vor numi delegați oficiali, cari să statorească condițiunile definitive (pentru totdeauna) de pace, care e foarte trebuincioasă atât *Turciei* pline de turburări interne (lăuntrice), cât și *Italiai*, care are cheltuieli uriașe cu cei 175 de mii de soldați din *Tripolitania* și alți 95 de mii pe izulele luate dela *Turcia*.

Peninsula Balcanică. În *Turcia* continuă mișcările *Albanezilor* catolici, numiți *Miridiți*. *Arhiepiscopul* romano-catolic albanez, venit la *Viena*, a spus unui redactor de-acolo, dacă *Turcia* nu se va grăbi cu darea drepturilor naționale cerute de *Albanezi*, să nu se mire, că aceștia se vor răscula iară cu toții. *Albanezii*, zice acest arhiepiscop, nu vreau să se rupă de *Turcia*, din contră ei sunt foarte supărați, că guvernul nu îngrijește mai bine de provinciile albaneze, pe cari vreau să le răpească statele vecine: *Serbia* vrea să ia ținutul *Cosovei*, *Muntenegro*, *Albania* de meazănoapte, *Grecia* *Epirul* (locuit de *Albanezi* și *Români*).

În *Bulgaria* gazetele tot mai fac gălăgie în contra *Turciei*, cerând autonomia *Macedoniei*, ba în provincia aceasta turcească au trimis chiar bande, cari lucrează cu bombe. *Turcia* a primit însă asigurări dela marile Puteri, că nu vor lăsa pe *Bulgaria* să înceapă războiul. Chiar guvernul bulgar declară, că nu voește războiul, ci voește numai libertate mai mare pentru *Bulgarii* din *Macedonia*. *Gazeta* guvernului turc din *Constantinopole* declară pe de altă parte, că *Turcia* e pregătită de războiul nu numai cu *Bulgaria*, ci și cu *Grecia* și cu *Serbia*, dacă acestea ar cuteză să o atace. E adevărat, că *Turcia* are în apropiere de granițele *Bulgariei*, *Serbiei* și *Greciei* sute de mii de soldați, cari așteaptă cu nerăbdare să se bată cu dușmanii împărăției lor.

cărți grecești sau tălmăciri rusești a scrisurilor părinților Bisericii din *Țarigrad* și din țările grecești. Învășasem grecește spre a le putea ceti în limba lor și a mă putea încredința, prin mine însumi, de adevăratul înțeles al cuvintelor. Crezând că voi găsi la *Țarigrad* și cărți mai multe și dascăli mai luminați, trei ani după sosirea mea în *Kiov*, m'am folosit de mergerea în orașul împărătesc a unui *Arhieru* rusesc pentru a-l însoți.

În *Țarigrad* am găsit, într'adevăr, o nemărginită comoară de cărți și dascăli, a căror dibăcie în mănuierea cuvântului și a condeiului mă umpleau de mirare. Dar, ca și la *Kiov*, toate vorbele, toate cuvintele lor purtau numai asupra înțelesului unor cuvinte. Deși ceteam cu sârguință toate scrisurile grecești și ascultam cu cea mai deosebită băgare de seamă cuvintele frunțașilor Bisericii, lumina tot nu se făcea în mintea mea. Iar privescerea ce mi-o arăta clerul grecesc îmi umplu în curând inima de scârba. Acest cler era fără de seamă,

Dela „Asociațiune“.

CONVOACARE.

În înțelesul §§-lor 23 și 24 din statute, membrii „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ se convoacă la *Adunarea generală ordinară* ce se va ține în Sibiu, în zilele de 13 și 14 Octombrie n. 1912.

Programul adunării: *Duminecă*, în 13 Octombrie n. 1912, la orele 11 a. m. în sala festivă a „Muzeului Asociațiunii“: I. *Ședința 1*, cu următoarea ordine de zi: 1. Deschiderea adunării generale. 2. Inscriserea delegaților prezenți ai despărțămintelor. 3. Raportul general al comitetului central. 4. Alegerea comisiunilor pentru: a) examinarea raportului general; b) censurarea socotelilor anului 1911 și a proiectului de budget pe anul 1913; c) înscrierea membrilor noi; d) pentru întregirea comitetului central. 5. Prezentarea eventualelor propuneri (Eventualele propuneri au să fie înaintate, în scris, prezidiului „Asociațiunii“ (Sibiu, Str. Șaguna Nr. 6) cu 8 zile înainte de adunarea generală.)

II. *Desvălirea bustului lui Gheorghe Barițiu*, îndată după ședință.

După prânz la orele 4: III. *Ședința festivă a secțiilor științifice-literare*, care va avea loc în sala festivă a „Muzeului Asociațiunii“. Conferința dlui *Dr. Ion Lupas*, despre Gheorghe Barițiu, și alte conferințe.

Luni, în 14 Octombrie n. la orele 8 a. m. *Ședința a 2-a*, cu următoarea ordine de zi: 1. Raportul comisiunii alese pentru examinarea raportului general și propunerile acestei comisiuni. 2. Raportul comisiunii însărcinate cu censurarea socotelilor pe 1911 și a proiectului de budget pe 1913 și propunerile acestei comisiuni. 3. Raportul comisiunii pentru înscrierea de membri noi. 4. Alegerea a doi membri în comitetul central. 5. Fixarea locului pentru adunarea generală viitoare. 6. Dispoziții pentru verificarea procesului verbal. 7. Închiderea adunării generale. — Continuarea ședinței la orele 3 p. m.

Sibiu, din ședința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, ținută la 7 Septembrie 1912. *A. Bârseanu* m. p., președinte. *Oct. C. Tăslăuanu* m. p., secretar.

cu mult mai deștept și cu mult mai învățat decât acel rusesc dar lăcomia, desfrâul și viclesugul îl rodeau până la măduvă.

Poporul, în mijlocul căruia trăiam, era plin de înțelepciune vioaie, învățat, priceput la toate, dar stricat cu desăvârșire, mișel și neputincios. Mă miră faptul că ei Grecii, vorbind numa grecește, își ziceau Romani când, în tot Țarigradul, nu găseau nimic viu sămănând a Roman, numai lucrările uriașe făcute de dâșii și lăsate de Greci să se dărâme și să se prăbușească sub povara veacurilor. Vorbeau neconținut de Roma; cuvintele lor, însă, erau numai cuvinte de ură și de hulă. Mi se părură în curând că acea ură și acea hulă ascundeau numai o teamă nespuse de puterea Romei și o ciudă cum o resimte adesea o ființă slabă când se gândește la alta falnică și puternică.

După o ședere de doi în Țarigrad, simțindu-mă mai nedumerit, mai setos de a ști de cât în ciasul sosirii mele, am plecat la Roma.

Literatură și știință

Melancolie.

Alină-te suflete,
Dorule stâmpără-te,
Gânduri prăbușiți-vă,
Planuri risipiți-vă.

Noapte învălește-mă,
Vântule jelește-mă,
Moarte mă împedecă,
Tu Doamne, mă judecă!

Petru O. Orlățanu.

Avram Iancu.

1872—1912.

La 28 August s'au împlinit patruzeci de ani dela moartea marelui nostru *Avram Iancu*, căpetenia Românilor din 1848/49 în lupta pentru liberarea de sub jugul rușinos, care ne apăsă de veacuri.

În testamentul său politic dela 20 Decembrie 1850 zice următoarele:

„Unicul dor al vieții mele e să-mi văd națiunea fericită, pentru care după puteri am și lucrat până acum, durere, fără mult succes (izbândă), ba tocmai acum cu întristare văd, că speranțele mele și jertfa adusă se prefac în nimic“.

Văzând sufletul său nobil, că Românii nu sunt răsplățiți după vrednicie pentru jertfele uriașe de viați omenești și de avere, mintea i-s'a întunecat la trei ani după revoluțiune... El însuși zicea mai târziu: „Eu nu sunt Iancu, Iancu e mort. Eu sunt numai umbra lui Iancu“.

În cimitirul dela Țebea, sub gorunul lui Horia, celalalt luptător pentru libertate din anii 1784/85, zac osămintele lui *Avram Iancu*. Iar poporul român întreg îl plânge și acum, când vede, că lanțurile robiei nu sunt încă sfărâmate, cântând

Jale-i Doamne, cui îi jale,
Jale-i Doamne muntelui
De armele Iancului,
Că le plouă și le ninge
Și n'are cine le 'ncinge.

Dar va veni și vremea încingerii „armelor lui Iancu“ și vom spăla rugina de pe ele...

Îndată ce am pus piciorul într'însa mi-am dat seamă că întru, nu numai în altă biserică dar chiar în altă lume. În locul anarhiei din Biserica răsăriteană, unde fiecare Patriarh dă poporului său o îndreptare deosebită, unde patimile fiecăruia din ei sfășie Biserica în orice cias, la Roma un singur poruncitor ține în mâinile lui frăiele întregului Sobor. Când acel unul poruncește toți se închină, ascultă și tac.

Aici am găsit o învățătură cu mult mai înaltă, cu mult mai temeinică, și o nemărginită comoară de cărți. M'am pus pe lucru cu însuflețire: toată ziua și o parte bună din noapte mi se trecea cetind sau ascultând învățătura dascălilor. Erau tagme întregi de călugări a căror menire era numai știința: învățau în tot cursul vieții lor, fără a obosi vre-odată. Fruntașii lor erau cei mai învățați dintr'înșii, care împărțeau celorlalți știința lor prin graiu și prin scris. Toată viața era jertfită pentru fala și mărirea Bisericii fără ca vre-unul să aibă în vedere un folos pentru sine.

Cuvânt de deschidere.

Despre buna înțelegere.

La petrecerea aranjată în luna trecută de fruntașii din Arpașul de jos în folosul *bibliotecii populare*, pentru care a rămas un venit curat de 58 cor. 37 bani părintele *Trandafir Dragomir* din Arpaș a ținut o prelegere despre *Concordie* sau *buna înțelegere între consăteni*.

Sfaturile date de vrednicul preot, cunoscut și ca Român naționalist neînfricat, merită să fie cunoscute de cât mai mulți, de aceea lăsăm să urmeze prelegerea.

Dacă aruncăm o privire asupra animalelor celor mai mici, vedem că între ele este o legătură prietinoasă, care face să dispară ura dintre ele. Aceasta este concordia sau bunînțelegere.

Cu atât mai vărtos trebuie să existe aceasta la om. Pe omul înzestrat de Dumnezeu cu toate darurile naturei îl vedem în strânsă legătură cu tot felul de societăți pentru înaintare și scopurilor sale, căci a înțeles, că numai prin societăți, numai prin unire poate să ajungă pe o treaptă mai înaltă de cultură. Omul, văzând marele folos ce ni-l dă unirea, începuse să întemeieze așezăminte, în cari să-și cultiveze mintea, să-și cultiveze copiii, ca să poată cunoaște, că concordia este legătura aceea, care susține pe un popor, unirea este trebuincioasă pentru un popor, ca să se poată smulge din ghiarale întunerecului.

De aceea și eu pătruns de însemnătatea acestui cuvânt *concordia* sau *bunînțelegere*, vreau să arăt ce fel de balsam, ce dulceață, ce odor poate să răspândească acest cuvânt în inimile consătenilor. Concordia sau buna înțelegere este lanțul, care trebuie să țină legați unii de alții pe consăteni, căci tot ce e cu viață în întreaga natură începând dela planta vegetativă până la om, care este coroana făpturilor lui Dumnezeu, poate prin ajutorarea reciprocă (unul pe altul), prin *concordie* să-și ajungă ținta spre ce este menit.

Concordia cu atât mai mult trebuie să predomnească între noi, fiindcă lipsind ea să naște egoismul, care deosește pe consăteanul acela, ce cugetă numai la interesul său, la folosul său, care vede în ceialaltii numai unelte, pentru ajungerea scopului său. Concordia zic este acea însușire frumoasă, care este sigilul fiecărui simțământ nobil, podoaba și mândria unui institut, batjocura omului de nimic și corupt și vir-

Dar în scurt timp eram în stare să mă încredințez, că acești adevărați ucenici ai lui Christos alcătuiau numai o parte nemărginit de mică față cu obștea preoțimii papistașe și că afară de acea pătură subțire, ea este supusă aceluiași patimi, care necinstesc pe acea din Răsărit: lăcomia, viclesugul, desfrâul. Aceste apucături se dădeau pe față numai în cât privea purtarea lor în lume, dar nu aveau nici o înrîurire asupra treburilor Bisericii în deobște căci aice poruncile Papei erau pretutindeni urmate cu o supunere oarbă, cu ascultare desăvârșită. (Va urma.)

„Foaia Poporului“ cu numărul se află de vânzare în Sibiu — în tot decursul săptămânei — la Administrația foii, strada Măcelarilor Nr. 12, precum și în trafica și prăvălia de ziare *L. v. Németh* în strada Turnului (Saggasse) Nr. 12, iar pentru partea de sus a orașului în trafica și prăvălia de ziare *H. Frank*, strada Cisnădiei Nr. 36.

tutea împodobită cu flori pentru orice consătean.

Fără concordie nu poate să existe o legătură strânsă, nu poate exista o iubire frățească între membrii unei societăți. Concordia trebuie să domnească între noi toți, căci prin aceasta puterile noastre slabe se întăresc pentru a face fapte bune, pe ea singură se poate întemeia frăția, iubirea și unirea. Căci precum un roi de albine, lucrând acestea la olaltă își încununează munca lor cu rodul cel mai gustos, astfel și nește consăteni, cari sunt împreunați prin concordie, ajutându-se în lucrările lor, pot ca să-și ajungă scopul dorit.

Indată-ce dispăre acest dar binecuvântat din inimile noastre, îndată să naște între noi discordia, neînțelegerea, acel verme care roade la firul vieții fiecărui om corupt; discordia, care nimicește toate scopurile noastre înalte, cari într'un timp au devenit prin concordie un nectar pentru sufletul și inima noastră.

Dacă ar fi fost pătrunși strămoșii noștri de simțul acesta nobil al concordiei,

dacă dâșii s'ar fi întemeiat totdeauna pe cuvintele Mântuitorului „Fiți una precum Eu și Tatăl una suntem“ și nu ar fi fost pătrunși de discordie, ce o răspândiră străinii în inimile lor, atunci ar fi altul fructul ostenelelor lor.

Aruncând o privire fugitivă pe paginile istoriei, vedem câte popoară ocupă câte un loc mai înalt decât altele, pe când din contră pe altele le vedem, că li să micșorează puterile, se nimicesc cu totul.

Oare de ce? Voiu răspunde că: cele dintâi au putut să ajungă la o astfel de stare, căci la ele au stăpânit simțul concordiei, pe când la cele din urmă s'au înrădăcinat discordia, ura care este mijlocul cel mai sigur pentru a ruina un popor.

Vedem poporul roman cel vechiu, că la început este mic, neînsemnat; vedem mai încolo că prin concordie, care este arma cea mai puternică contra tuturor inamicilor devine un popor, care ocupă primul loc în toată lumea și aceasta mărire a durat până atunci, până când a fost între ei buna înțelegere. Dar îndată ce a perit acest simț

nobil și au ajuns sub stăpânirea multor rele sufletești, între cari și neînțelegerea, au căzut pentru totdeauna.

Păcatele străbunilor noștri cred că s'au răzbunat acum de ajuns în strănepoții lor, în noi poporul românesc, drept urmați ai acelor Romani preamăriți în aceste părți ale răsăritului. — Ei ne-au dat destulă îndreptare și povățuire prin viața lor ca să urmăm faptele din zilele lor cele mărețe, să ne ferim totdeauna de greșelile din bătrânețele lor, de trândăvie, care naște numai pizmă, ură, neînțelegeri și dușmănie de moarte.

Să ne punem deci pe lucru și să nu cruțăm nici o osteneală năzuind din toate puterile noastre într'acolo ca poporul românesc pe lângă pedecile ce ni se pun în cale, în număr tot mai mare, să înainteze în avere și cultură, pentru că numai un popor cu bunăstare și cu minte trează este în drept a se numi popor deștept, națiune deșteaptă și este vrednic de cinstea altor națiuni și în stare de a să luptă pentru o viață îndelungată și măreață.

Vederi dela manevrele împărătești.

— Cetește cele scrise la pagina 3 și 7 în foaia de azi. —

O minune.

Când Christos a înviat,
O femeie s'a 'ntâlinit
C'un Ovreiu înperciunat.
Femeia l-a agrăit:

— „Stai Jidane! te oprește,
Ca să-ți spun o veste nouă!“ —
Și-apoi astfel îi grăește,
Ținând o corfă cu ouă:

— „Cum? tu nu ai auzit,
Că Christos a înviat?
Care voi l-ați restignit,
Di'mpreună cu Pilat? —

— „Ce spui tu! ori ești nebună“,
Zice Ovreiul indignat,
„Fi-va poate vr'o minciună,
Dar nu lucru-adevărat.“ —

Iar femeia atunci 'i zice,
Mutând corfa 'n mâna stângă,
Și-i zicea făcându-și cruce:
— „Sfânta cruce te ucigă.

Ce grăești așa cuvinte,
Nu te temi de vre-un rău?
Dumnezeu ca un părinte,
A 'nviat pe fiul său.“ —

Iar el zice: „A tale vorbe,
Cred că 'ntradevăr vor fi,
Când acele ouă albe,
Toate se vor înroși.“ —

Astfel vorbi acel Rabbi.
Dar cuvântul nu-l sfârși,
Ouale din corfa babii,
Toate bine se 'nroși.

Când văzû așa minune,
Ovreiul s'a botezat,
Și umbla spunând în lume,
Că Christos a înviat.

Maria din Ocna.

Poezii populare.

Din Mocira.

Adunate de Ioan Ivan, june.

Frunză verde de pe râț
Mocira e sat vestit,
Sat vestit și frumușel,
Multe fete sunt în el.

Frunză verde lemn domnesc
Țucui gura cui gândesc,
O frumoasă floricea
Eu doresc să fie a mea.

Trandafir de primăvară
Nu-i aflu păreche 'n țară,
Nici să umblu lumea 'ntreagă
Ca ea alta nu mi dragă.

Frunză verde trei aluni
In grădina cea cu pruni
Fac fetele rugăciuni
Sâmbăta, Dumineca,
Să se poată mărita,

Lelița de care-mi place
Nu-i bălaie, nici bărnace,
Nici mare, nici mică nu-i,
Da mie-mi place cum ui.

Tu leliță, pentru tine
Mulți mai dau cu lemne în mine,
Mulți mai dau și mulți mă 'nfruntă,
Dar nici dracul nu-i ascultă.

Din America.

Tot am zis mă duc, mă duc,
Măicuța nu mi-o crezut,
Dar acuma știu c'o crede,
Că m'am dus nu mă mai vede.

Plânge-mă măicuță bună,
C'ai gândit că-i numa glumă,
Plânge-mă măicuță dulce,
C'ai crezut că nu m'oiu duce.

Nu fi maică supărată,
C'oiu veni și eu vr'odată
De nu'n vară în primăvară,
Când dă spicul la săcară.

Adă Doamne acel ceas,
Ca să zic un bun rămas
Fabricilor afumate,
Să scap de străinătate.

Mihail Pop de Boiu

Terre Haute, Indiana (America)

Vederi dela manevrele împărătești.

— Chipul se află pe pagina 6. —

Manevrele cele mari împărătești s'au isprăvit la mijlocul săptămânei trecute, feciorii au ajuns iarăș în cazarme, iar ceice au împlinit serviciul militar sunt deja eliberați de câteva zile bune.

Chipul nostru de azi ne arată unele momente dela manevre. In partea de sus a chipului se vede moștenitorul de tron Franz Ferdinand (unde e semnul X). El stă gata de plecare, așteptând sosirea trenului în Mezöhegyes. In partea de jos a chipului se văd: 1 Arhiducele Leopold Salvator, 2 Arhiducele Fridrich, 3 ministrul de războiu Auffenberg, 4 ministrul de honvezi baronul Hazai.

Știrile Săptămîinii.

Sibiu, 19 Septemvrie n.

Concertul dlui Crișian.

Luni seara, în 16 Septemvrie n., a avut loc în sala dela „Unicum“ din Sibiu, concertul dlui Ionel Crișian, absolvent al academiei de muzică din Viena.

DI Crișian e cunoscut publicului sibian dela alte producțiuni românești aranjate mai înainte aici. De astădată D-Sa a ținut însă cu cale ca să dea singur un concert, cu care prilej să arete publicului nostru rezultatul studiilor făcute la Viena. Ideia a fost foarte potrivită, având în vedere între altele și aceea, că dl Crișian e un fiu al acestui oraș.

Că tinărul nostru cântăreț (bariton) se bucură de o deosebită dragoste în sînul Sibiienilor dovedește din destul și faptul, că la concert au luat parte toți Români mai de seamă din Sibiu, precum și mulți străini din societatea conlocuitorilor nostri Sași.

Programul concertului a cuprins mai multe cântări românești și străine. Intre cele românești au fost compoziții de Dima, Scarlatescu și Brediceanu, iar străine de Brahms, Schubert, Leoncavallo etc. Toate punctele au fost executate cu o rară măiestrie, în urma căreia se poate constata, că dl Crișian are escelente calități pentru a deveni un artist renumit, care să ne facă cinste Românilor chiar și în străinătate, unde e pe cale a pleca, fiind angajat la teatrul german din Gablontz.

Ii dorim succes deplin, exprimându-ne dorința, ca nu preste multă vreme să-l putem saluta iarăș în mijlocul poporului român, care are mare lipsă de artiști de valoare.

Sfințire de biserică. Senatul bisericesc gr.-cat. din *Supurul de sus* invită la serbările împreunate cu sfințirea bisericeii nouzidite. Actul sfințirii se va îndeplini la 29 Septemvrie n. prin Prea Sfinția Sa *Dr. Vasile Hosu*, episcopul dela Gherla. — La 2 ore va fi masă comună, iar seara la 7 ore bal.

Indreptare. Dl *Alexe Pocol*, proprietar de mine de aur în Baia-mare, face cunoscut, că n'a dat cele 15,000 de coroane pentru aeroplanul lui Vlaicu, dar spune totodată că asta nu însemnează, că nu o să dea în viitor.

Logodiți. D-șoara *Iustina Câmpean* din Fofeldea și dl *Ambrosiu Saciu*, absolut de teologie, din Hetur, s'au logodit, — iar ca răscumpărare a anunțurilor de logodnă a contribuit cu 10 cor. la fondul ziarștilor români.

In afacerea organizării comercianților români am primit mai multe scrisori, din cari o să extragem unele amănunte spre a le publica în foaie la timpul său.

Teatru român în Sibiu. Reuniunea meseriașilor români sibieni va împărți, ca în cei 13 ani din urmă, și în anul acesta daruri de Crăciun între săracii noștri. In scopul înmulțirii venitelor pentru daruri, la Reuniune se urmează cu mult zel probele pentru o reprezentație teatrală, ce se va da în timpul congresului național bisericesc, ce se întrunește în Sibiu pe la mijlocul lunei Octomvrie, și al cărei venit să va folosi la procurarea darurilor. In studiu este piesa „Pentru ochii lumii“ de Labiche, localizată de Gil, „Vlăduțul mamei“, de I. Lupeanu, scoasă acum în tipar în editura Reuniunii amintite. Rolurile principale sunt susținute de cei mai probați diletanți, bine cunoscuți dela reprezentațiile date de Reuniune.

Penzionarea învățătorilor. Ministrul școalelor a dat un ordin, prin care îi îndrumă pe inspectorii școlari să nu mai propună așa ușor pensionarea învățătorilor, cari abia au 10—15 ani de serviciu.

Falsificare de bani. Monetele de două coroane, cari au început să circule numai de astăprimăvară, au și început să fie falsificate. In Triest s'au descoperit două bucăți făcute dintr'un aliagi (amestec) de cositor, zinc și antimon, dat cu argint pe deasupra. Falsificarea e foarte reușită (isbutită).

Lupii au atacat o turmă de oi a locuitorilor din Corneareva, sfășiind și oile și pe nenorocitul cioban.

— **Expoziția de vite din Sebeșul de sus**, precum aflăm, să va țineă acum Duminecă în 22 Septemvrie n. c., să invită a lua parte cu vitele lor cât mai mulți economi de vite din comunele Sebeșul de sus și de jos, Porcești, Racovița, Avrig și Bradu.

— **Foc în Slămnice.** In Slămnice (comit. Sibiu) s'a aprins grajdul unui țaran. Focul a trecut și la șura vecină a altui țaran. Amândouă clădirile au ars până la pământ. Paguba e cu atât mai mare, că nici unul n'a fost asigurat.

O iapă de 9 ani, de culoare roșie deschisă, cu o stea albă în frunte, s'a perdut Marți în săptămâna trecută (10 Sept. n.). Ceice știu ceva binevoiască a înștiința pe proprietarul *Nicolae Bădilă*, poștar în Po-placa Nr. 180.

— **Salariile învățătoresți.** Se întâmplă în unele parohii, de epitropia nu plătește învățătorului salariul său la timp. În cazul acesta învățătorul trebuie să se adreseze mai întâiu autorităților bisericești superioare (protopop, conzistor) și numai după aceea poate să se adreseze slujbașilor dela comitat. Unii dintre învățători nu făceau așa, ci alergau cu plânsoarea de-adreptul la comitat. Ministrul de culte a dat încă din 1910 o ordinațiune cu Nr. 107,105 din 1 Octomvrie 1910, prin care dispune, că cei dela comitat n'au să se amestece, dacă învățătorul nu s'a adresat mai întâiu autorităților lui bisericești-scolare și acestea în timp de 30 de zile n'au luat măsurile trebuincioase pentruca învățătorul să-și capete plata.

Iară aviațiune „maghiară“. În Arad se făcuse mare gălăgie, că vine aviatorul „maghiar“ Kvas Andraș, pe lângă care Vlaicu, „eroul Valahilor“, e o nimica toată. A venit Kvas, dar abia s'a ridicat câțiva metri și fleacul lui de aieroplan s'a dat preste cap. Kvas s'a ales numai cu câteva sgărieturi. Ca să-și dovedească vitejia de aieronaut maghiar, a dat foc aieroplanului. Bine a făcut. Ei vadă-și de beții, de cărți de joc, de politică șovinistă și lase lucrurile serioase, căci nu sunt de ei.

Asentările. În cercul *Agnitei* au fost recrutați din 500 de feciori numai 50. În orașul *Mediaș* au fost recrutați din 87 de feciori 22, în cercul *Mediașului* din 531 de feciori 151, în orașul *Sighișoara* din 105 feciori 28, iar în cercul *Sighișorii* din 672 numai 110. Ceialalți aveau toți câte un defect (hibă). În comitatul *Bistrița-Năsăud*: în cercul *Rodna-veche* au fost recrutați 202, în al *Năsăudului* 177, în al *Iadului* 148, în al *Beșeneului* 104 feciori.

— **Știri triste din Ucea-de-jos.** Ucea-de-jos e un frumos sat românesc în comitatul *Făgărașului*. Despre oamenii de-acolo se știa, că sunt harnici, dela conducători se așteptă, ca să-i ridice tot mai mult în cultură și prin aceasta și în bunăstare. În aproape toate comunele deprinprejur se vede o mișcare spre lumină, mai ales în *Viștea de jos*, aproape de *Ucea*. Pe când în aproape toate satele țaranii noștri luminați țin gazete cetesc cărți, se sfătuesc frumos și se gândesc tot mai mult, cum să scape de întunec, mai ales de cel adus de *beția de rachiu*, în *Ucea-de-jos* se pare, că lumea e cu patruzeci de ani înapoia celorlalți Români. Un Român vrednic din acest sat ne scrie următoarele: Dl student în medicină, *Vasile Hărpău*, văzând pe oameni fără nici o râvnă spre lumină, s'a apucat să adune mai mulți băieți de oameni mai cum se cade, ca să aranjeze o petrecere cu cântări și declamări. Cu multă greutate a adunat pe câțiva și petrecerea a reușit frumos. Nu s'a mulțumit cu atâta, ci în zilele de lucru seara, precum și Dumineca ținea prelegeri în școală. S'au găsit însă derbedei, rușinea satului, între cari și servitorul primarului, cari cercau să turbure prelegerile, hăulind și sberând pela ferestri, ba niște ticăloși au cercat chiar să lovească pe celce se străduia să lumineze pe cei întunecați. Din partea primăriei n'a avut nici un sprijin, cu toate că au venit chiar și jandarmii să cerceteze, cine sunt stricații. Cauza acestor stări triste este *beutura de rachiu*. Chiar și junii se întrec, care să bea mai mult rachiu, și se fălesc, nenorociții, cu așa ceva. Iar oamenii, dela cari ai așteptă mai mult,

ziceau, că decât să dea 30 de bani la petrecerea cea frumoasă, mai bine îi beau, că lor nu le trebuie gazete și cărți cu minciuni! Ca și când gazetele românești *naționale* ar cuprinde minciuni! Dacă nu se vor deșteptă fruntașii satului mai curând, *Ucea* o să cadă tot mai mult. De aceea aibă de grije, căci sunt răspunzători!

Uceanul.

La ședința literară a 9-a a Reuniunii meseriașilor români sibieni, ce să va ținea Joi, la 26 Septemvrie n. 1912, va prelege dl profesor seminarial Dr. Silviu Dragomir.

Scrisori cu bani din America jefuite. Lângă stația din Plase (Croatia) a găsit un funcționar de tren câteva sute de scrisori sosite din America. Toate erau desfăcute și cetind vre-o câteva a văzut, că în ele fuseseră bani. Raportând despre cele aflate, s'a pornit o cercetare. Bănueala căzû asupra magazinerului dela gară. Acesta alergă acasă, unde aruncă un braț întreg de scrisori în foc. Jandarmii și polițiștii erau însă pe urma lui, așa că stângând focul au putut pune mâna pe mai multe scrisori nearse, despre cari încă s'au dovedit, că fuseseră cu bani. Magazinerul a mărturisit, că de o bucată de vreme a desfăcut scrisori venite din America, fiindcă a simțit, că sunt bani în ele. În felul acesta a furat câteva mii de coroane, rodul muncii pline de sudori a bieților oameni duși la America.

Din întâmplarea aceasta se vede, că nu e bine să trimiți bani în scrisori simple. Alta e, dacă trimiți anume scrisoare de bani, dar nici asta nu se poate la America sau din America la noi. De altminteri în *Călimdarul Poporului*, care va apare în curând, se arată foarte amănunțit și lămurit pentru toată lumea, cum se pot trimite bani ori unde.

Ciuma și holera. În Rusia apuseană (pe lângă Marea-Caspică) bântuie *ciuma* în mod îngrozitor. În Azia mică, apoi în Maroc s'au ivit multe cazuri de holeră. Suntem în toamnă, așa că noi nu mai avem de ce să ne temem.

Înăsprirea pazei la magazinele de praf de pușcă. Din cauza atentatelor săvârșite împotriva magazinelor militare de praf de pușcă, ministrul de războiu a dat ordin, ca fiecare soldat de pază să aibă pușca încărcată cu cinci cartușe pline. Până acum aveă numai una și zece în cartușieră (pătrântaș). Afară de aceea, apropiindu-se cineva de un magazin, soldatul nu va strigă de trei ori „halt“ (stăi!), ci numai odată, apoi va împușcă, dacă omul nu stă în loc.

Creștinii în armata turcească. Până la revoluțiunea cea mare din Turcia (în anul 1908), nu se pomenia de creștini în armata turcească. Atunci, hotărându-se egalitatea (toți deopotrivă) și la datorii, și la drepturi, s'a votat o lege, care îndatoră pe toți creștinii, fără deosebire de religie, la serviciul militar. Lucrul acesta nu le-a plăcut mai ales Grecilor și Bulgarilor, cari dezertau cu miile, parte în Bulgaria, parte în Grecia. Se vede, că i-a apucat dorul de țară, pentruca săptămâna trecută s'au prezentat o deputațiune de Greci și de Bulgari la marele vizir (un fel de prim-ministru) din Constantinopol cu rugarea să amnestieze (să erte) pe dezertori, căci 2500 de dezertori greci și bulgari vreau să se rentoarcă în patrie.

Advocați jidano-maghiari. Advocatul Max Schwarz din Cluj a înșelat o fabrică germană de mașini cu zece mii de coroane. Descoperindu-se mișelia, „domnul“ Schwarz a fugit. Acum îl caută poliția. Cu două săptămâni înainte de el a fugit din Cluj alt avocat, Bențedi Andraș, care și el a făcut niște înșelăciuni.

Generalul japonez Noghi se sinucide. Anul trecut venise și prin Austria, și prin România viteazul general japonez Noghi, cel care a cucerit în războiul ruso-japonez fortul (cetatea) Port-Arthur dela Ruși. Acum, când cu înmormântarea împăratului din Japonia, s'a sinucis, împreună cu soția sa, lângă sicriul împăratului său. El nu mai voia să trăească fără el.

Obiceiul de-a se sinucide din dragoste pentru împăratul eră mai de mult foarte răspândit în Japonia.

Prostia unui băiat. Cheveșdi Deneș din Budapesta voia să se facă nemuritor. El s'a imbiat unui întreprinzător de cinematografe să sară de pe un pod în Dunăre și un fotograf să-i fotografieze săritura. A sărit în apă, dela o înălțime de 40 metri. Ajungând în apă, acolo a și rămas, căci n'a mai putut fi aflat. Poliția a aflat prea târziu de gândul lui, așa că nu l-a putut opri.

Mulțămită publică. Cu ocaziunea producțiunei declamatorică-teatrală aranjată de tinerimea română din Arpașul de jos în ziua de 11 August 1912 am obținut un venit curat de cor. 58.37, la care sumă au suprasolvit următorii domni: Dr. George Moldovan, medic cerc., Arpașul inferior 13 cor., Schönberger Herman, farmacist 5 cor., Alecsandrescu, Viștea-infer. 5 cor., George Boeriu, not. com., Arpașul-infer. 4 cor., D-na Irimie Răduț, not., Avrig 3 cor., D-na și D-șoara Matei, Sebeșul de sus 2 cor., Filimon Boeriu, înv. Ucea-inf. 2 cor., Solomon Făgărășan, preot, Drăguș 7 cor., Nistor Dobrin, vice-not., Ucea-inf. 2 cor., Aurel Mușat, preot, Ucea-super. 1 cor., Vasile Stoica 1 cor., Neculae B. Vasu, preot 80 bani, Petru Rociu 60 bani, Aftanase Stanciu 40 bani, I. Pintili 20 bani, cărora și pe aceasta cale le exprim mulțămirea mele cele mai sincere. Venitul curat s'a depus la filiala „Furnica“ din Arpașul-inf. spre fructificare în favorul bibliotecii populare din loc. Arpașul-infer. în 26 August 1912. Pentru comitetul aranjator: *Trandafir Dragomir*, preot român gr.-or. ca cassar.

Episcopii din Italia în contra modei femești. Episcopii din Italia au început să predice în contra modei doamnelor de astăzi. Intr'adevăr, rochiile strâmte de astăzi, cari sunt fără rușine, apoi palăriile de nebune, vopsitul feței, fac pe toți oamenii cumiști să se scârbească de modul, cum se îmbracă cele mai multe femei, cari par a fi niște stricate de stradă, nu femei cinstite. Episcopul dela Mesina a dat ordin preoților să nu mai spovedească și să nu mai cuminece femeile, cari nu se îmbracă cinstit, nici să le primească să fie nașe (nănașe).

Un om dispărut. Crâjmarul Orban Kiș din Vața-de-jos a plecat la Toplița-română, având cu el 150 cor., un cias de aur și alte juvaericele (obiecte de aur și argint). Până la Murăș-Oșorheiu a călătorit cu un cumnat al lui, de care s'a despărțit. De atunci a dispărut și nu i s'a mai dat de urmă. Poliția îl caută pretutindeni, căci se crede, că a fost omorât.

ECONOMIE

Statutele Societății cooperative sătești.

(Urmare).

d) Să vândă în comun toate produsele membrilor de orice fel ar fi.

În acest scop, membri sunt datori sau să depoziteze (să aducă bucatele sau alte mărfuri), când Societatea ar avea magazii și când adunarea generală ar hotărî astfel, sau să declare în scris, ca la punct b), cantitatea, calitatea și felul produselor, ce au de vândut, depunând totodată și probe.

Cantitatea produselor destinate a se vinde în comun, constatată prin măsurătoare pentru cele înmagazinate și pe baza declarațiilor la cele rămase în păstrarea membrilor, se vor trece în registrul de partizi, la numele fiecăruia, împreună cu avansurile primite.

Pentru produsele predate fie la magazia societății, fie de dreptul cumpărătorului, se vor libera membrilor depunători și duli dintr'un registru cu matcă anume înființat.

Probele de produse depuse de membri se vor păstra sigilate la sediul Societății și pe baza lor se vor face și clasarea (împărțirea) pe categorii (feluri) și predarea.

În caz, când la unii membri produsele nu vor corespunde cu probele, se va încheia proces verbal (protocol) de constatare, semnat (subscris) de consiliu, de membri, pe cari îi privește cazul și de doi asistenți (oameni, cari sunt de față).

Produsele acestea se vor curăța prin vânturătoare, iar în caz, când această lucrare nu s'ar putea face sau chiar dacă s'ar face, ele tot nu ar corespunde cu probele, se vor trece în categoria ce merită.

Pe baza partizilor și a probelor se vor alcătui borderouri (foi) nominale conținând: cantitatea, calitatea și felul produselor, prețul, avansurile primite, comisionul societății și sumele, ce se mai cuvin membrilor.

Contractarea sau încheierea vânzării se va face numai cu încuviințarea în scris a adunării generale a membrilor înscrisi în tabloul de vânzare. Adunarea se va putea convoca îndată, fără considerare la termen.

Dacă la prima chemare nu se va întruni majoritatea, ea e de drept convocată pe a doua zi, când se va țineă oricâți membri vor fi.

Vânzarea se va putea face pe loc sau în comision în deosebite puncte, fie prin licitație orală (cu vorba) sau cu oferte închise, fie prin bună înțelegere, după cum va hotărî adunarea generală, anume convocată în acest scop după regulile arătate mai sus.

Pentru fiecare vânzare, socotelile se vor da îndată după predarea mărfurilor, reținând fiecăruia avansurile date.

Membri sunt datori să dea cantitatea de produse declarată; iar în caz de nepredare vor fi urmăriți după regulile stabilite la art. 49 pentru toate pagubele, ce societatea va suferi din vina lor.

e) Să procure sumele, de care va avea trebuință în interesul membrilor.

f) Să încasseze un comision, ce se va fixa de adunarea generală, după toate ope-

Soldați români loviți de trăznet. Ni se scriu din Zara, capitala Dalmației lângă Marea-Adriatică, următoarele: Fiind noi la manevre în Herțegovina prin munții din apropiere de Nevezinie, la 22 August pe la oarele 4 dup'amezi s'a descărcat un trăznet puternic asupra noastră și a lovit 10 soldați de Român din comitatul Clujului, dela al 51-lea Regiment. Patru soldați au murit numai decât, dar cu cele mai grozave chinuri și-au dat sufletul. Ei au fost aduși până în orașelul Nevezinie, unde la 24 August au avut o înmormântare foarte frumoasă cu paradă, luând parte toți d-nii ofițeri și d-nii generali. Ceialalți 6 sunt în spital. — Ne doare inima după frații noștri, dar să le fie țărâna ușoară. Trei dintr'înșii și-au fost împlinit serviciul militar de 3 ani. Cu câtă bucurie îi vor fi așteptat părinții și toți cei deacasă, dar câtă întristare vor fi având astăzi, înțelegând despre soarta lor. O frică mare a fost preste tot, când a trăsnet. La cei patru Români ai noștri au plâns chiar și cei cu inima mai împetrită de soarta lor. *Ioan Cotoră, Zara, Dalmația.*

Rutenii din Canada. În Canada, spre meazănoapte dela Statele-Unite ale Americii-de-Nord, trăiesc vre-o 125 de mii de Ruteni gr.-cat. emigrați mai ales din Galiția. Ei au căpătat acum un episcop trimis anume.

E rău de leneși! Un învățat englez, cu numele Dr. Alen Smith, a descoperit, că lenea, trândăvia încă e o boală pricinuită de microbi sau bacili. Iar dacă se va afla leacul, care să ucidă acești microbi ai lenei, e vai de leneși și de leneșe, căci vor trebui să lucreze cu toții!

Din Hosman. Cu ocaziunea producției teatrale împreună cu cântări și joc ținută în Hosman la 28 Aug. 1912 au binevoit a suprasolvi următorii domni: Simion Moldovan, v.-protopop 4 cor., Mindszenti Gy., paroh r.-cat. 3 cor., Iuliu Bardosy, insp. reg. în pens. și Bergleiter Mich. preot ev. lut. câte 2 cor., N. Petra-Petrescu dir de bancă 1 cor. 20 bani, Nic. Buzea, notar 80 bani, Ioan Caliman, inv. pens., Ioan Petrișor, preot și Iosif Morar, preot câte 1 cor., Dr. E. Andrea 80 bani, Ioan Petru 40 bani, Nic. Pinciu, preot, Schuster M., v.-notar și A. Pinciu câte 20 bani. Venitul brut al petrecerei a fost de 161 cor. 80 bani; s'a spesat 108 cor. 50 bani. Școala gr.-cat. din Hosman a primit 23 cor. 20 bani, iar „biblioteca populară“ 30 cor. 10 bani.

Din încredințarea comitetului aranjator aduc și pe calea aceasta mulțumita noastră atât suprasolvenților, cât și numărurilor participanți din loco și jur. *I. Pampu.*

Ciocnire între un tren și o căruță. Pe linia Milano-Gallarate din Italia, trenul a apucat o căruță, în care se aflau 13 persoane. Două fete au fost zdrobite într'un mod îngrozitor, alte șapte persoane au fost rănite. Mecanicul dela mașină a fugit, fochistul a înebunit, când au văzut cele întâmplate.

O pedeapsă meritată. În Sibiu a fost pedepsit un căraș, care încercase căruța preste măsură și apoi se apucase să bată caii fără milă. O astfel de feară, care și chinuie animalele, merită cea mai aspră pedeapsă.

rațiunile, pentru a putea plăti cheltuielile ce se vor face.

g) Să alcătuiască cu aprobarea adunării generale regulamente pentru a arăta amănunțit modul de conducere al tuturor întreprinderilor, ce va organiza în temeiul statutelor de față și să le supuc judecătorului cercual spre aprobare (în România, la noi nu. *Red.*) (Va urma.)

Știri economice.

O bancă jidano-maghiară pe ducă. Magyar pénzintezetek központi hitelbankja, adică Banca centrală de credit a institutelor de bani, e pe ducă. Bilanțul pe 1911 s'a încheiat cu o pierdere de 7 milioane 182 de mii de coroane.

Bănci jidano-maghiare, cari se dau preste cap, mai sunt și altele. E rău însă, că între acționarii acestei bănci sunt și câteva bănci românești, cari n'au ascultat de sfaturile date de oamenii noștri pricepuți. Românilor nu le este ertat să se întovărășască de fel cu străinul, nici în viața socială, ca nemernicii cari joacă ciardașul, nici în cea economică.

Cu toată pierderea avută de banca pomenită mai sus, ea a încercat să emită de nou acțiuni în suma de trei milioane de coroane, din cari două milioane să le dea statul. Dar abia s'au subscris acții în suma de 30 de mii de coroane, căci nici Jidani și Maghiarii lor nu mai au încredere. Băncile românești se vor ști feri de data aceasta mai bine.

Clasa a III-a la trenurile accelerate. Dela 1 Octomvrie înainte cele mai multe trenuri accelerate (cari merg cu mult mai iute ca cele de persoane) vor avea și vagoane de clasa a treia.

Monetele vechi de un fiorin se vor retrage în curând din circulațiune (umblare). Ele se primesc ori-unde în preț de două coroane. Sunt însă multe găurite, căci au fost întrebuițate în salbe sau au fost stricate altminteri. *Cele găurite se primesc numai în preț de 1 cor. 20 bani.* Aceasta trebuie să o știe oricine, ca să nu păgubească la urmă.

Prăsirea prunilor în România. În județele deluroase ale României sunt o mulțime de grădini cu pruni, numite acolo livezi. Din prune fac țărani *țuica*, un fel de rachiu de prune slab. Voind guvernele țării să deschidă pentru țărani un izvor de câștig mai bănos, au început de mai mulți ani să-i îndemne să uște prunele, căci scot bani mai mulți ca de pe țuică. Prunele din România erau și sunt și acum mare parte un soi sălbatic pe jumătate, care nu se potrivește pentru uscat sau pentru facerea licitarului, așa că prunele uscate și licitarul îl aduc în România mai mult din Ungaria și din Bosnia. Ca să ajute pe țărani în privința aceasta, ministerul de agricultură a trimis oameni pricepuți, ca să altoască prunii cei bătrâni în coroană, și au înființat și pepiniere (școale de pomi) din cari să împartă pruni la țărani, pe lângă un preț mic.

În timp de patru ani s'au altoit la 2285 de proprietari de grădini de pruni 212 mii de pruni, iar pepinierele (două până acum) pot da anul acesta 50—60 mii de pruni altoiți, cu trunchiul înalt și coroana formată.

Ultime știri.

Bătaie în dietă.

Deputații din opoziție sunt scoși cu poliția. — Dar pe o ușă sunt scoși, pe cealaltă intră. — Larmă grozavă din fluier și trompete. Un polițist refuză porunca de a ajuta la scoaterea deputaților. Ședința și larma a ținut 12 ore. Toate aceste pentru călăul Tisza și tovarășul lui Lukács.

Pe Marți la 10 ciasuri înainte de ameză a fost conchemată din nou dieta, dar se știa că deputații opoziționali (contrari guvernului) sunt pregătiți se facă scandal. Ei cer adecă, ca Tisza, președintele dietei și Lukács, ministrul-președinte, să se mulțumească din posturile lor, altcum nu va fi pace încă multă vreme.

După ciasurile 10 Tisza se urcă la masa prezidială, ca să deschidă ședința. Dar e întimpinat cu o grozăvenie de strigăte: trădătorule, mizerabile, pungașule, înșelătorule.

În jurul lui Tisza și Lukács se pun o seamă de deputați mameluci. Aceștia au de gând să apere pe cei doi matadori, dacă cumva ei ar fi atacați de deputații din opoziție.

Pe galeriile dietei e plin de lume, între cari și nevestele lui Tisza și Lukács.

Deputații din opoziție se îndesă spre masa prezidială, care e încunjurată de deputați guvernamentali. Deodată se naște o pârueală sdravănă între cele două tabere. Palmele sboară printre deputați, iar alții se isbesc cu picioarele. Scandalul e la culme, Tisza zadarnic cearcă să vorbească.

După o vreme oare care se vede numai că Tisza cetește ceva. E scrisoarea, prin care se convoacă *delegațiunile* (sfatul cel mare, din care fac parte deputați din dieta ungară și cea austriacă. Ei hotărăsc la olaltă asupra cheltuielilor armatei, asupra politice externe a Austro-Ungariei și toate afacerile comune dintre Ungaria și Austria).

Sgomotul în dietă e atât de mare, încât nici pomeneală, ca să se audă clopoțelul prezidentului. Deputații din opoziție strigă mereu: Trădători de neam, cari v'ați vândut Vienei! Lingăi și câni flămânzi! Mulțumiți-vă de posturi și nu mai nenorociți țara asta!

Deputații guvernamentali le răspunde: Să vede că vă este foame! Patrioți de paie! Vite stricate! Plosnițe spurcate! și alte multe.

La 11 și jumătate deputații din opoziție încep a cânta imnul național unguresc, ceeace durează 10 minute. Dela 12 până la 2 ore după ameză Tisza închide ședința în mai multe rânduri pe câte 5—10 minute. Dar totdeauna, după deschidere, când Tisza vrea să vorbească, e împedecat de larma asurzitoare a gălăgioșilor din opoziție.

Poliția în dietă.

După 3 și jumătate Tisza deschide de nou ședința. Scandalul se începe îndată. Toți opoziționali fluieră, cântă și lărmuesc în tot felul. Acum Tisza chiamă poliția înlăuntru, ca să dea afară pe deputații, cari fac larmă. Aceștia se hotărăsc ca să se împotrivescă poliției cu orice preț.

Înainte de 5 ciasuri intră în sală inspectorul de poliție Pavlik, însoțit de 100 polițiști. Deputații îi strigă: Dacă vreți

să ne scoateți de aici, atunci trebuie să vă folosiți de arme. Afară cu poliția! Bandă mizerabilă!

Pavlik se duce la Apponyi și îl roagă, ca să părăsească sala. Acesta nu voește cu nici un preț. Tot asemenea și Andrassy, care încă s'a aliat cu opoziționali.

Szmrecsányi, vicepreședintele partidului popular, strigă lui Pavlik: De mine să nu vă atingeți, că vă ucid ca pe câinii! Frământările acestea cu poliția ține din nainte de 5 până aproape de 6 ore, când Pavlik se duce la Tisza, pentru a-i face cunoscut, că e zadarnică toată osteneala poliției față de deputații opoziționali. Aceștia stăteau toți la olaltă, ținându-se strâns de mâni, iar pe care îl cetia de pe listă, ca să-l ducă afară cu poliția. pe acela îl luau ei în mijloc.

La ordinul lui Tisza, Pavlik mai aduce 40 de polițiști. Ei intră pe partea unde stăteau conții Zichy și Károly. Aceștia se iau la ceartă cu Pavlik, căruia îi dau câteva palme.

Ajunși polițiștii în sală, Pavlik ordonează atac, dar polițistul Polyák refuză porunca, zicând, că el ca maghiar nu vrea să scoată de aci pe un deputat maghiar. Polițistul îndată e luat și dus la închisoare. Szmrecsányi se ridică pe o masă și strigă: Polițiști, dacă sunteți maghiari, urmați pilda acestui om cinstit! La auzul acestor cuvinte publicul de pe galerie aplaudează. Polițiștii prind de mâni și de picioare pe deputatul Iármly, care în decursul hărțuierilor și-a scrintit o mână.

O seamă de deputați sunt scoși din dietă, cu mai mult sau mai puțin năcaz. Între aceștia sunt: abatele Molnár, Lovasy, Szmrecsányi, Gedeon, Frater, Palugyay, Ivanka, Förster, Kelemen, Fernbach. Pe Palugyay numai 12 polițiști l'au putut scoate. Pe Polonyi nu-l pot scoate, fiindcă îl apărau alți deputați, iar polițiștii nu-l pot prinde. Bernat și Barabas sunt scoși cu mare greutate. În sală mai sunt vre-o 15 deputați în frunte cu Apponyi, care acum declară, că dacă iese poliția afară din sală, atunci ei vor părăsi sala de bună voie. Pavlik comandă poliției să iese de aci, iar după aceea (deputații opoziționali încă părăsesc sala. Un sfert la 9 ore nu mai e nici un deputat din opoziție în sală.

La 8 și jumătate intră Tisza în sală. Acum deschide ședința, fiind de față numai deputați guvernamentali. În fața lor Tisza începe a vorbi, condamnând ținuta opoziției și face apoi propunerea, ca 58 de deputați să fie trași în cercetare pentru cele ce au făcut în dietă. Se cetește după aceea scrisoarea împărătească, prin care se convoacă delegațiunile, astfel că azi trebuie să se facă alegerea membrilor în delegațiuni.

Ședința a doua.

Încă din vreme sunt 120 polițiști în parlament. Deputații opoziționali au ținut însă o consfătuire, în care s'au hotărât, ca la primele provocări ale poliției, spre a părăsi sala de ședințe, ei să dea ascultare poliției și să iese.

Înainte de jumătate la 11 Tisza intră în sală. Îndată se începe scandalul. Toți îi strigă: mizerabilule!, pișicherule! și câte toate. Sunetele din fluier și trompete măresc larma grozav. Dintre miniștri sunt de față Serényi și Böthy. Celui din urmă îi strigă unii deputați: iezuitule! Acesta ridică iute pumnul și se dă spre ei. Atunci deodată se pomenește cu câțiva pumni pre-

ste cîafă. Se încinge o bătaie în toată forma între deputați, înjurându-se unii pe alții.

La 10 și trei sferturi intră Tisza în sală. Scandalul se începe din nou. E o larmă la culme. După 5 minute Tisza închide ședința, iar după un pătrar de cias intră în sală Pavlik cu 120 de polițiști, cari se așează în mijlocul salei, între deputații guvernamentali și cei din opoziție.

Văzând aceasta deputații opoziționali, ei se hotărăsc a părăsi sala de bună voie.

Jumătate la 12 ore Tisza deschide din nou ședința, cerând a se introduce cercetare contra la alți 38 deputați. După aceea se trece la alegerea membrilor în delegațiuni. Se aleg 40 de membri ordinari și 10 suplenți. Toți sunt însă guvernamentali. Apoi se cetește hotărârea comitetului de imunitate, care a eschis (oprit) pe 50 de deputați dela 30, iar pe 10 dela 15 ședințe. Asta ca pedeapsă pentru scandalurile din ședința trecută. La propunerea președintelui se hotărăște, ca în decursul desbaterilor în delegațiuni, dieta să nu țină ședințe.

Viitoarea ședință a dietei o va convoca președintele la timpul său. Asta se va întâmpla în decursul unei viitoare. Cu aceasta s'a închis ședința la 1 oră.

Iată, în fuga condeifului, ce isprăvuri mari au făcut deputații maghiari în cele două ședințe din urmă ale dietei. În urma celor petrecute, sunt vrednici de toată lauda în fața Europei! Dar asta, bineînțeles, nici nu-i trece! Lumea cultă râde din greu de parlamentul maghiar!

Potopuri preste tot locul.

Vărsările de apă nu mai încetează. Nu trece zi, în care să nu se vestească, că încutare sau cutare loc au fost ploi mari, ruperi de nori, vărsări de apă și alte neajunsuri, cari aduc apoi atâtea năcazuri bietului popor.

Mari ruperi de nori au dat preste *Hatveg*, astfel că toate râurile au crescut grozav. O parte a orașului a ajuns sub apă, iar câmpul asemenea.

În părțile *Măcăului* a eșit Murășul din alvie. Pe la *Sepși-Sângeorgiu* e totul sub apă, iar în părțile *Devei* abia acum încep a mai conțeni ploile. Ploi mari au fost și pe la *Lugoj* și *Caransebeș*.

Din *Sighetul Marmăției* se vestește, că pe acolo încă plouă de multă vreme. Poamele și sămănăturile sunt nimicite. Toate văile și riulețele au dat afară. O mare sărăcie e în cercul *Vișeuului*. Râurile Iza și Tisa au crescut grozav.

Pe la *Reghinul săsesc* plouă de mai multe zile, astfel că nici trenul nu mai poate umbla.

În părțile *Aradului* Murășul crește tot mai tare și e temere, că va eși din alvie.

Făgărașul încă a fost inundat cu totul. Apa a pătruns în case.

În *Budapesta* e temere, că o să iese Dunărea. S'au luat măsuri de apărare.

În *Germania* a bântuit o furtună mare cu ploi torențiale (povoai), care a înecat la țarmul mării o mulțime de vase.

Din *China* (Azia) se vestește, că într'o singură provincie au perit 50 de mii de oameni în valurile râurilor revărsate.

În *România* a nins nu numai la munte, ci și la *Galați* lângă Dunăre.

Poșta Redacției și a Administrației.

L. S. Poezia cu Mărioara trimite-o ei, dacă dorești ca să-ți cunoască gândurile, ce te neliniștesc. Cea trimisă nouă am pus la păstrare — în coș.

Caporal Ber. în Damanovici. Despre înmuntșarea tristă am primit încă de mai înainte un raport. Versul e greu de publicat, pentru că cuprinde din samă afară multe vorbe străine, neromânești. Cauza e, că foarte puțini Români de-ai noștri cunosc numirile românești la lucrurile dela miliție. Dar noi ne vom îngriji, ca să le facem cunoscute, așa că să se poată face și versuri în limbă curat românească, când e vorba de viața militară.

Ioan Cotoră, Zara (Dalmația). Mulțumim pentru știrea trimisă, pe care o publicăm: Din cele scrise nu înțelegem, cum sunt icoanele, sunt cărți postale ilustrate sau e vorba de icoane din gazete?

Gh. J., Lugoj. Propunerile D Voastră le-am primit la 29 Aug. n., deci după adunarea dela Biserica-Albă.

Alimpiu Grecu în P. Noi nu-ți putem da sfatul dorit. Intreabă pe un medic bun din apropiere.

Mihail Mircea în M. E o carte, care costă 2 cor. 20 bani. Alceva nu poți primi.

Ioan Moroșan în Arpașeu. Cărțile cerute se trimit numai pe lângă primirea înainte a banilor, alceva vine prea scumpă poșta.

George Moroiu în S. De aici foaia merge în rânduială. Am trimis din nou numerele reclamate cercetați la poștă.

Petru Vornic în F. Acelaș răspuns și D-tale.

Ioan Talpoș, Doh. Tot asemenea. Ce numeri n'ați primit?

Ioan Roman în Ohaba. Adresa s'a îndreptat, iar abonamentul D Tale s'a socotit acum până la 31 Decembrie 1913.

Nechifor Bârza în B. Serie-ne acum primești foaia regulat? Doar de aici a mers totdeauna cum se cade.

Petru I. Marcu în F. A fost greșeală dela noi, acum s'a îndreptat.

Abonatul 4006. Pentru numerele acelea binevoști a trimite 80 bani, amintind pe cupon că pentru ce se trimit.

N. Drogomirescu, San Francisco. Nr. 13 din „Foaie” nu-l mai avem, de aceea am trimis numai partea cu romanul și Nr. 24.

Ioan Iuga, Kiren, Montana. Foaia D Tale e plătită acum până la 1 Sept. v. 1913.

Ioan Petruș, Diamand City. Foaia merge regulat de aici, poate că nu ne-ai dat adresa destul de descurcată.

Soborșin. Am dat scrisoarea la domnul acela, care credem că îți va răspunde.

Lânmihaiu și Abrud-Cârpeniș. Tot asemenea.

Daniil Mihai, Rusia. Foaia e plătită până la 1 Octombrie st. v. 1912. Despre cărți am avisat. Nr. 26 din Foaie nu-l mai avem.

Dumitru Păcurar, Vasilie Simbășan, Damaschin Cacovan. Scrisorile le-am dat aceluia domn, care credem, că o se vă răspundă.

G. Z. în G. O foaie cum întrebi D-Ta nu apare la noi.

Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Editura și tiparul „Tipografia Poporului”.

AVIZ.

A apărut **Conversațiunea maghiară pentru clasa I, II și III a școalelor populare**, de Iuliu Crișan. Cartea e aprobată sub numărul ministerial 100966/1912.

E cel mai bun conducător în propunerea limbei maghiare, atât pentru învățătorii cari știu, dar mai ales pentru ceice nu știu deplin limba maghiară. Prețul e 1 cor. 50 bani.

Se poate procura dela **W. Krafft** în Sibiu (Nagyszeben) sau dela **Teodor Dobrin**, neguțător în Săliște (Szelistye).

E în interesul fiecărui învățător să aibă aceasta carte.

Cărți școlare aprobate. Ministrul a aprobat sub Nr. 100967/1912 Carte de cetire cl. 5 și 6, ed. IV; sub Nr. 104220/1912 Carte de cetire cl. II, ed. VI; iar sub Nr. 97819/1912 Geografia și constituția, ed. VIII, toate de Iuliu Vuia. Geografia a fost calificată prin recenziul ministerial de superioară multor geografii maghiare.

Dentist

615 7-52

VIRGIL MUNTEAN

Sibiu, strada Măcelarilor

intrarea prin

Strada Poplăcii (Quergasse) Nr. 22.

Pune dinți

în cauciuc și de aur cu prețuri moderate.

Spre știre.

749 1-

Se aduce la cunoștința învățătorilor, că cărțile de cetire de Dr. I. Stroia. Lăpădat și Crișan s'au aprobat de In. ministru și anume: Abecedarul, ediția III sub Nrul 89,898/912, Cartea de cetire pentru cl. III sub Nrul 116,523/912, Cartea pentru clasa V și VI sub Nrul 45,574/912.

Aprobarea cărții de cetire pentru cl. II și IV va urma în zilele aceste.

Nr. 901/912

746 1-2

Publicațiune.

Comuna **Guraro** dă în **29 Septembrie 1912** n. la 2 oare p. m., în întreprindere prin licitație publică **clădirea cârcimei comunale** dimpreună cu clădirile de lipsă laterale.

Prețul strigării 14077 cor. 88 fil. Vadiu e 5%.

Licitatia va fi verbală, însă înainte de începerea licitațiunii verbale se primesc și oferte în scris provăzute cu vadiul cerut.

Planurile, preliminarul și condițiunile de licitație se pot ceti în cancelaria comunală de aici. Guraro, în 17 Septembrie 1912.

Primăria comunală.

Nr. 968/912.

739 1-1

Publicațiune.

Comuna **Poplaca** esarândează pe calea licitațiunii în **29 Septembrie 1912** st. n. la 10 oare a. m. **crâjma comunală** pe timp de 6 ani. Prețul strigării este fixat cu 1710 Cor. anual, după care sumă este a se depune 10%, ca valiu.

Condițiunile de licitație și contract să pot vedea în oarele oficioase în cancelaria comunală Poplaca, în 26 Septembrie 1912.

Primăria comunală.

Agenti

pentru încasări și vânzare dela o firmă mare ce dă marfa pe rate, se caută pe lângă salar fix și proviziune pentru comuna Oena-Sibiului, Cîsnădie, Săliște, Noerich, Mercurea și Cristian. Respectivii au a depune și o mică cauțiune. Ofertele sunt a se adresa sub numele **S. 66** la administrația Foaie Poporului. 748 1-2

P. T. Viticultori și Proprietari!

Grăbiți a procura altoi din cele mai alese soiuri de vin alb, roșu și negru: struguri desert, de masă, urcătoare pentru lozintă și ville; Exquisite de rară specialitate — dela pepinaria cea mai vestită din Ungaria și străinătate: **Josif Molnar în Értarcsa**, p. u. loco, Comitatul **Bihar, Ungaria**. Catalogul cel mai nou la dorință să trimite gratis și francat. Altoii, Delaware, vițele, portaltoi cu și fără rădăcini, toate produsul nostru. 747 1-10

JOSIF MOLNAR

mare proprietar și pepinierist în **Értarcsa**, p. u. loco, Comit. **Bihar, Ungaria**.

Facem cunoscut, că cine nu primește vr'un număr din foaie să reclameze imediat la poștă, sau la noi cel mai târziu în 2-3 zile după aceea. Iar nu după săptămâni, când nu mai avem acei numeri.

Cine n'ar avea partea romanului „**Ca paloșul**” complet, dela început, să ne scrie acum până mai avem. Bine înțeles, e datorința fiecăruia, ca să-și grijească foile din cât se poate. În viitor nu vom mai putea trimite nici din acestea așa multe. Iar cine nu cetește toate foile, acela nu va putea înțelege cum se cade acest roman istoric atât de interesant și frumos. Grijiți, deci, partea foii cu romanul!

Târgurile de țară.

(Zluz târgurilor e după calendarul vechiu).

- 10 Septembrie: Abrud, Idvor.
- 11 Septembrie: Peiamoș.
- 12 Septembrie: Silvașul de sus, Veneția de jos.
- 13 Septembrie: Brețcu, Hida, Mediaș, Timișoara.
- 14 Septembrie: Lăpușul ung., Monor, Sic, Zam.
- 15 Septembrie: Reteag.
- 16 Septembrie: Bichiș, Ciuc-Sereda, Eted, Ghioroc.
- 17 Septembrie: Alba-Iulia, Mălăncrav, Bachnea, Cincul mare, Codlea, Debrețin, Rușii munți.
- 18 Septembrie: Pauliș, Șieul mare.
- 19 Septembrie: Borosșeș, Vinga.
- 20 Septembrie: Bioziod, Caransebeș, Iara.
- 21 Septembrie: Borșea, Cal, Crispatak, Komarom, Ludoș, Odorheiu, Orăștie.
- 22 Septembrie: Buziaș.
- 23 Septembrie: Bran, Segedin, Silinghia, Vinga.
- 24 Septembrie: Bațon, Bozovici, Săbăd, Săliște (com. Sibiului).
- 25 Septembrie: Birchiș, Crasna.
- 26 Septembrie: Sepsî Sâni Georgiu.
- 27 Septembrie: Becicherecul mare, Ciacova, Ciuc-Sân-Domocoș, Cohalm, Olpret, Sărmașul mare, Trăscău.

Un servitor deștept

care să știe limba germană, se caută pentru Libraria și tipografia „Foaie Poporului”.

De vânzare

o **casă** de gospodărie din mână liberă, Loc., 2 odăi, culină, șură, grajd și 298 stânjini □ grădină. Deslușiri în cancelaria advocațională **Dr. Boncz**, Str. Cîsnădiei Nr. 39. 697 4-5

ANUNȚ.

Caut loc la economie cu luna, imprejurul Sibiului, Rog răspuns la adresa **Herbet 560** în **Cîsnădie** (Nagydisznod) D. M. C. 785 1-1

Nu uita

stimat cetitor, — la comanda sau tot felul de alte cumpărări, făcute în urma unui inserat cetit în foaia noastră, — a aminti și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit în inseratul din „Foaie Poporului”.

Prin aceasta contribui și D-Ta la răspândirea și lăptirea foii noastre, iar pe de altă parte vei fi servit de grabă, fără ca aceasta să te coste ceva mai mult.

Nr. 754/912.

719 3-3

Publicațiune de licitare.

Comuna Sebeșul-de-jos, comitatul Sibiu, vinde pe calea licitațiunii publice verbală împreună cu oferte închise, de pe un teritor de circa 60° jug. catastrale, în »Riu Ionel« 9360 m² și 1350 m² lemne de fag la trupină în pădure.

Licitațiunea se va ține în 22 Septembrie 1912 la 4 oare d. a. în cancelaria comunală. Prețul strigării: 20610 Cor.

Vadiu: 2061 Cor

Oferte ulterioare nu se iau în considerare. La ofertele închise e a se aceluia vadiu. Condițiunile de licitațiune precum și a contractului de încheiat să pot vedea la primăria comunală precum și la curatorul silvanal reg. ung. al cercului Nagytalmács în Nagyszeben.

Sebeșul-de-jos, la 26 August 1912.

Primăria comunală.

Nr. 1042/912.

718 3-2

Publicațiune.

Comuna Gurarâului esarândează în 22 Septembrie 1912 la 2 oare p. m., pe calea licitațiunii publice, în cancelaria comunală dreptul de pășunat cu oile pe timpul de vară în munții Cindrel, Niculești, Foltea și Găujoara; precum și moara comunală cu 3 (trei) petrii, construită pe site, — pe anii 1913—1915. Licitațiunea va fi verbală, însă înainte de începerea licitațiunii verbale, să primesc și oferte în scris provăzute cu vadiu recerut.

Vadiul e de 10% dela prețul strigării. Condițiunile de licitație să pot vedea în cancelaria comunală.

Gurarâului, în 31 August 1912.

Primăria comunală.

De vânzare

este o moară, care macină sare. A se adresa la Ioan Iridon în Apoldul-mare (Nagyapold). 730 3-2

Prețul bucatelor

In SIBIU la 17 Septembrie st. n.:

Grâu	Cor. 15 60	până 17,60	de hectolitru
Secară	12,40	13,—	" "
Orz	1,—	15,—	" "
Ovas	6 50	8,80	" "
Cucuruz	15,60	17,—	" "
Cartofi	5,—	6,—	" "
Fasole	— 18	— 20	" "
Făină Nr. 3	36,60	36,60	la 100 chilo
" " 4	35,80	35,80	" "
" " 5	34,60	34,60	" "
Blănină	156,—	160,—	" "
Unsore de porc	158,—	160,—	" "
Sân brut	56,—	64,—	" "
Sân de lumini	80,—	86,—	" "
Sân de lumini topit	104,—	104,—	" "
Săpun	66,—	66,—	" "
Van	3,60	4 50	" "
Lemne defoc neplătite	10,20	10,60	la met. cub
" " plătite	8 50	8 80	" "
Spirt rafinat	2,23	2,26	la litru
Spirt ordinar	2,20	2,20	" "
Carne de vită pentru supă	Cor. 1,36	până 2,—	la chilo
" " friptură	1,63	2,—	" "
" " vițel	1,20	1,80	" "
" " porc	1,20	2,—	" "
Orz 10 bucăți	— 67	— 80	" "
Vă pătrar de miel	—	—	" "
Carne de cal	— 80	1,20	" "

In BUDAPESTA în 18 Septembrie st. n.

Grâu de Tisa 78 chilo	Cor. 11,07	până 11,20	la 50 chilo
" " 79 " "	11,45	11,35	" "
" " 80 " "	11,25	11,40	" "
" " 81 " "	11,25	11,75	" "
Secară	9,40	10,—	" "
Orz	9,55	9,80	" "
Ovas	9,55	11,10	" "
Cucuruz	9,52	9,60	" "

Prețul banilor în 18 Septembrie n.

	cumpărat:	vândut
Galbeni	Cor 11,29	11,39
100 Lei, hârtie	94,90	95,30
100 Lei, argint	92,—	94,90
Lire turcești, aur	21,45	21,65
1 funt șterlingi englezești	23,85	24,10
100 marce, aur	117,50	117,95
100 " hârtie	117,50	117,95
Napoleon	19,02	19,12
100 Ruble rusești, hârtie	258,—	2,55—
100 " argint	242,—	2,45—

Cancelarie advocațională.

Am onoare a face cunoscut, că mi-am deschis cancelarie advocațională în Lugoș, Piața Isabela Nr. 18 (casa proprie).

Cu stimă

Dr. Virgil Bésán.

advocat.

738 1-3

Se caută

un motor iscusit pentru o moară nouă cu motor sistem »Diesel« în comuna Hărănglab (Harangláb) lângă Dicciosân-mărtin (Dicsőszentmárton). A se adresa la

Gheorghe Ittu 736 1-3

în Vale, u p. Seliște (Szelistye, Szebenmegye)

Un mijloc pentru curățirea apei și apărarea sigură contra boalelor epidemice.

Fiecare om știe în ziua dn astăzi, că toți medicii snt de aceeaș părere, anume că apa conține multe boale epidemice ca: tifus (lingoare), disenterie, holeră, influență ș. a. Apa conține milioane de bacterii mici, cari se numesc microbi și cari sunt izvorul celor mai periculoase boale. Apa e nesănătoasă când în ea se află microbi de aceștia. Dacă nu se poate căpăta apă curată, și mai cu seamă în timpuri de epidemie, atunci e neapărat de lipsă ca apa de beut să o curățim. Pe călduri mari când se bea foarte multă apă, e de lipsă, ca mai cu seamă lucrătorii și plugarii să fie cu băgare de seamă

Microbi în apă tulbure Goudron-Guyot îi depărtează pe toți.

Cel mai simplu și mai sigur mijloc pentru curățirea apei constă din câteva picături de păcură mestecate în apă. Păcura este cel mai bun mijloc pentru curățirea apei. El omoară microbi cari sunt de vină la toate boalele grele. El curăță apa și o face bună de beut și garantează în vremuri de epidemie sănătatea omului.

Înainte cu 30 de ani i-a succes dlui Guyot, un renumit farmacist în Paris să amestece păcura cu apă fără a strica gustul apei de beut. După aflarea acestei invenții mulți inși își procură în ziua de astăzi sub numele »Goudron Guyot« un lichior concentrat de păcură cu care în caz de necesitate, imediat se poate prepara o apă de păcură foarte curată și bună de beut. E destul a amesteca o linguriță sau două de cafea din acest »Goudron Guyot« în un pahar de apă, sau altă beutură obișnuită la masă spre a fi scutiți de epidemii ca: tifus, atac de plămâni, catarstroacnă), aprindere de plămâni și alte boale molipsitoare; deoarece păcura omoară microbi, cari produc aceste boli.

Dacă undeva s'ar căpăta altă imitație în locul »Goudronului Guyot«, — în interesul fiecăruia e de a fi cu mare băgare de seamă. Ori și cine, care vrea să se vindece de boalele mai sus numite, sau să se previe de ele și mai ales cei cari au înecăciuni (astmuri) e neapărat de lipsă a cumpăra adevăratul »Goudron Guyot«, care se capătă în toate farmaciile.

Goudronul acesta, inventat de dl Guyot se scoate din brazii de Norvegia și făcut direct de dânsul, e cel mai bun leac deât toate produsele asemănătoare.

Fiecare trebuie să observe eticheta de pe sticlele cu acest Goudron. Goudronul Guyot poartă numele de »Guyot« tipărit cu litere mari și peste cruce o subscriere cu violet verde și roșu precum și adresa: Maison Frère, 19 rue Iacob Paris.

Se capătă în Sibiu la: Carol Müller apotecă »La vulturul negru«, Piața mare Nr. 10; Aug. Teutsch, apotecă »La leu«, Piața mare Nr. 17, Guido Fabritius, apotecă »La urs«, Piața mică Nr. 29. — În Brașov la: Apoteca »La urs« Vctor Roth urm. Carol Schmiedt, precum și în toate apotecile de preste tot locul.

CERCAȚI NOROCUL!!!

Deja în 5 Octomvrie a. c., va fi tragerea proximă a lozurilor dela PRIMA CASSĂ DE PĂSTRARE PESTANĂ DIN PATRIE, cu un câștig principal de: **Cor. 400.000.—**

Spre a putea înlesni cumpărarea acestor fel de lozuri fiecărui, le vindem de prezent pe lângă

34 rate lunare à 5.— coroane

Deja după primirea primei rate i-să estradă cumpărătorului Lista legală de rate, în care se induce Seria și Numărul lozului, care i-s'a vândut și pe a cărei bază va putea participa la toate tragerile viitoare, iar eventualul câștig este în întregime al lui. — După plățirea totală ale ratelor trimitem cumpărătorului obligațiunea originală.

ADMONIȚIUNE!!!

Câștigul cel mai mic este mai mare ca prețul lozului, care se urcă până la cca. 125.— coroane. — În caz, că lozul se va sorta cu câștigul cel mai mic, va primi proprietarul respectiv afară de suma câștigată și un cupon în valoarea de cca. 55.— coroane, cu care apoi va putea participa toate tragerile viitoare la câștigurile principale.

Astfel perderea banilor este cu totul eschisă.

TRAGERILE ANUALE!!!

în 5 Februarie
" 5 Iunie și în fine
" 5 Octomvrie.

CÂȘTIGURILE:

Cor. 400.000.—

și o mulțime de câștiguri mai mici în suma de cca. Cor. 1,210.000.—
Tragerea ultimă va fi în anul 1979 Octomvrie 5.

Nu vă resgândiți mult, ci ne trimiteți rata primă spre a Vă putea estrada Lista de rate la timp și spre putea participa și la trageria proximă. — Toate comandele sunt a se adresa către institutul

Ustredna banca ucastinny spoloc

Budapesta, VI., Váci-körút 31.

744 1-2

Aviz.

Aduc la cunoștința onoratului public, că
am câpătat drept de *licență închisă*.
Servesc cu diferite soiuri de *vinuri vechi*
(din 1906 încoace) precum și *rachiuri dulci*,
rachiu de drojdie curat și *spirt rafinat* dela
1/2 litră în sus, 600 8-6

Nicolae Soră Băroiu,
Szelistye Nr. 1066.

Haie pentru domni și băieți

costume pentru copii, pardesiuri și mărfuri
de blănării în cea mai bună calitate și cel
mai nou facon recomandată, pe lângă prețuri
foarte reduse. 708 4-

Eduard Elias

Sibiu, Piața-mică Nr. 13.

Contra molipsirei

noi trebuie în orice caz să ne ferim, cu atât
mai mult, cu cât în lunile de vară se ivesc di-
feritele boale molipsitoare ca d. e., pojar, bubat,
bubulițe, holeră și tifus. Deacea

Intrebuințăm

pretutindenea unde se ivesc asemenea boale un
mijloc bun de desinfectat (curățit) care trebuie
să fie în orice casă la caz de lipsă. Cel mai
minunat mijloc de desinfectare este

Lysoformul

fără miros, neotrăvitor și ieftin, care se poate
căpăta la toate farmaciile și drogueriile în sticle
originale (sticlă verde) cu 80 fil. Efectul Lyso-
formului este sigur și repede, deoarece îl între-
buințează medicii la desinfectarea paturilor bol-
navilor, la spălarea rănilor, la umflături, la le-
găturile antiseptice și la irigațiuni.

Săpunul Lysoform

este cel mai fin săpun de toaletă, care conține
1% Lysoform și e antiseptic. El poate fi între-
buințat la pielea cea mai delicată, chiar și la
copii mici. El face pielea moale și rumenă și
împrăștie un miros aromatic. E destul a încerca
și vei întrebuința pentru totdeauna acest mi-
nunat săpun care pare a fi scump, dar în com-
parație cu foloasele ce le aduce e foarte lesne
și durabil, 1 bucată costă 1 cor.

Pfefferminz Lysoform

este o apă tare antiseptică care înlătură mo-
mentan mirosul de gură, păstrează și întărește
dinții. Se poate întrebuința și ca gargură la pre-
scrieri medicale, la: răgușeală, tuse și catar
(troacnă). Într'un pahar de apă e destul numai
câteva picături. O sticlă originală costă 1 cor.
60 fil. și se află de vânzare în fiecare farmacie.
La cerere trimitem o broșură interesantă cu titlul
„Ce este Hygiēna“ de Dr. Keleti & Murány în
Ujpest. 727 2-6

PRIMUL ATELIER DE MAȘINI în OCNA-SIBIIULUI

Aducem la cunoștința onoratului public, că ne-am mărit atelierul nostru de mașini,
în care primim și executăm tot felul de **mașini speciale și agricole**.
Anume: **motoare, mori, garnituri de imblătit**, precum
și **apaducturi, instalațiuni de lumină electrică,**
construcțiuni de fer pentru **edificii**, cu prețurile cele mai
moderate.

Cu toată stima:

BUZDUGHINĂ și STANCIU
Ocna-Sibiului, Sospatak utca 6.

472 18-

Capital social Coroane 1,200.000.

Telefon Nr. 188.

Postparcassa ung. 29,349.

„Banca generală de asigurare“

societate pe acțiuni în Sibiu—Nagyszeben.

este prima bancă de asigurare românească, înființată de insti-
tutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **PARTENIU COSMA**

directorul executiv al „Albinei“ și prezidentul „Solidarității“.

„Banca generală de asigurare“ face tot felul de asigurări, ca asigurări
contra focului și asigurări asupra vieții
în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, contra
accidentelor și contra grindinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare“ le face în condițiile cele mai favorabile.
Asigurările să pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbaiți
de încredere ai societății. — Prospecte, tarife și informațiuni să dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legă-
tori — pot fi primite oricând în serviciul societății.

„BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE“ dă informațiuni gratuite în
ori-ce afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la
ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare“
Sibiu—Nagyszeben — Edificiul „ALBINA“.

428 33-

Tot felul de tipărituri
moderne

execută ieftin, grabnic și conștientios

„Tipografia Poporului“

SIBIU

strada Măcelarilor Nr. 12.

Ilustrate cu porturi românești

precum și

DIFERITE ILUSTRATE FRUMOASE

în mare alegere și cu diferite prețuri.

TOT FELUL de BILETE de VIZITĂ

în cel mai modern stil.

HARTIE de EPISTOLE

în diferite prețuri și calități.

BILETE de CUNUNIE

dela cele mai simple până la cele mai fine.

Un mare și cunoscut

instituit de asigurare caută pentru birourile sale din Budapesta oficianți, cari afară de limba maghiară mai vorbesc și scriu perfect (literar) românește. Acei cari au mai funcționat pe această carieră, sunt preferați. Ofertele cu indicarea vrăstei, calificației, ocupația de până acum și pretensiunile de plată, precum și cu arătarea referințelor să se trimeată sub „Nouă carieră“ („Uj pályá“) la adresa: **Eckstein Bernát** hirdetője, **Budapest, VII. Erzsébet-körút 37.**

715 3-3

Se caută

un reprezentant care să cerceteze prăvăliile de detal din Sibiu și jur pentru o fabrică de

Conserve de bouillon

ce se pune în Octomvrie în funcționare. Aceste conserve de bouillon sunt inventate după un sistem nou și au un gust cu mult mai bun și mai hrănitor decât celelalte produse similare, putându-se folosi la mâncare chiar în loc de carne.

743 1-2

Doritorii să-și adreseze ofertele lor sub

H. N. 1303 la

RUDOLF MOSSE, WIEN.

Inseratele

numai atunci au valoare mare, dacă să răspândesc pretutindenea, în toate țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop să ofere indeosebi inserarea în „FOAIA POPORULUI“.

Informații să dau și comanda să primesc la administrația FOAIA POPORULUI.

Altoi de viță.

Despre vița de vie și despre renumitul vin de deal, vă rugăm a cere prin o carte postală

marele catalog ilustrat

apărut acum și care se trimite ori și cui :: imediat și în mod **gratuit.** ::

Aceste vițe de vie să bucură de cel mai mare renume și se pot căpăta la proprietarii

Györgyevich & Lakatos

mari viticultori. 742 1-5

Székelyhid (Biharmegye).

Renume universal

are ciasul de buzunar marca „Sirena“, 14 cor. aur american double, anker-remontor ce merge 36 de oare. Prin cumpărarea întregii produceri din aceste ciasuri, mă aflu singur în poziție a putea oferi pentru prețul grozav de ieftin de **4 cor. 90 bani** acest cias, care posedă un mehanism prima elvețian, astfel că nici nu se poate deosebi de un cias de aur, ce costă 100 cor. Pentru mersul regulat garantez 5 ani.

1 bucată 4 oor. 90 bani, 2 bucăți 9 cor. 60 bani. Mai departe oferez un cias Gloria, de argint, pentru buzunar, cu 3 cor. 60 bani. La oricare cias se alătură în cinste un lanț elegant aurit. Nu e nici un risic, Schimbarea e permisă sau se dau banii înapoi. Trimiterea cu rambursă prin

721 2-3

S. Kohane, expört de ciasuri
Krakau, Sebastiangasse Nr. 15.

La „Croitoria Universală“

I. PETRASCU

Strada Cisnădiei Nr. 30. **SIBIU.** Strada Cisnădiei Nr. 30.

Telefon Nr. 172.

Premiat:
Expoziția internațională de modă
Paris 1911
Grand Prix și medalia de aur.

Premiat:
Expoziția universală din
Roma 1911
Grand Premio și medalia de aur.

Prin aceasta îmi permit a aduce la cunoștința onoratului public, că în atelierul meu de primul rang, unde sunt ocupați la 20 de lucrători, primesc și execut tot felul de haine, atât civile cât și militare.

Pentru sezonul de toamnă și iarnă tocmai acum mi-a sosit o mare alegere de stofe engleze și indigene. Croială u gust și după ultima modă, garantând pentru ori ce lucru.

Serviciu solid și grabnic. — Prețuri moderate.

Sprijiți industria română!

718 2-

Onorate Domnule!

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincie, deja din anul 1910 începând am deschis în Budapesta un

Birou de informații și Agentură românească.

Dau ori-ce informații în ori-ce cauză ce se ține de Budapesta. Dau informații relativ la petițiile înaintate la diferitele ministere și la alte oficii publice. Dau informații în chestii de licențe. Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă. Cu drag îi conduc prin Budapesta pe aceia, cari vin să vază frumusețile orașului, ori cu afaceri prin capitală.

Cumpăr pe bani gata

tot felul de galițe, ouă, miei, porci, oi, viței, vite mari, porci, lână, piei, iepuri, — mai departe mere, pere, nuci, prune, miere de stup, ceară, fasole, cartofi, ciuperci, varză, vin, rachiu, fân, mohor, lemne; păduri; moșii.

Dacă îmi trimiteți adresa

bucuros Vă trimit în fieștecare săptămână un „Aviz săptămânal“ despre prețurile diferitelor mărfuri din Budapesta.

Esoperez

627 7-

dela băncile cele mari din Budapesta împrumuturi pe amortizare cu procente mici.

Vă fac atent

că în interesul DV. este, dacă în ori-ce cauză Vă adresați mie. Dacă veniți la Budapesta, să veniți la mine, căsi eu Vă recomand advocați buni, medici vestiți, Vă conduc pe la fabrici să Vă alegeți mașine, motoare, mori, ferestrele pompe, automobile etc. Griješc ca să nu fiți înșelați. Fiind de față, ea martore la facerea contractului, nu las ca contractul să conțină altceva, decât aceia, ce am hotărât și cum am tocmnit.

Zilnic primesc plânguri dela țărani români, cari cumpărând mașini prin agenți străini, au fost înșelați iscăbind contracte a căror conținut nu l'au cunoscut neștiind țărani români ungurește.

Planul meu este ca, conducând pe românul nostru la fabrici și nu la agenți de mașine, drept din mâna primă să-și cumpere cele trebuincioase, și săl scutesc de șarlataniile agenților și săl scap de procese. — Vă ofer serviciul meu cinstit și românesc pentru o taxă mică. Pentru răspuns să îmi alăturați o marcă postală.

Cu stimă:

L. OLARIU, Budapesta, II., Tölgyfa-u. 16. II. 8.

în Buda, lângă podul „Margithid“.

Auleo!

La Tuse, răgușală și întrocinare ajută
sigur și repede

Trăiască!

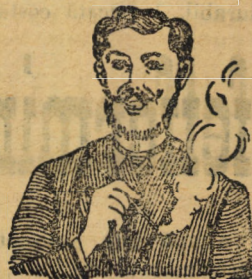
Afurisita de tusa mă
ineacă.

Pastilele de piept ale lui Egger

au un gust admirabil și nu strică pofta de mâncare.

Un carton 1 cor. și 2 cor.

Carton de probă 50 fil.

Pastilele lui Egger
mă scapără iute.

In Sibiu să poate căpăta la apotecile: Guido Fabritius, I. C. Molnár, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummler, Karl Pissel, Albert Zink.

In Sebeșul-săsesc la apotecile Stefan Heitz, I. C. Reichard și Walter Uetz.

741 1-26

Casă de vânzare.

In **Ocna-Sibiului, strada Băilor Nr. 2**, se află de vânzare o casă, constatătoare din 3 odăi de locuit, bucătărie, curte, etc. De casă se ține și un local pentru prăvălie și alt local pentru atelier de lucru. A se adresa la proprietar acolo. 716 3-3

Fabrica de săpun și lumini

Mănată cu abur a lui *Inființată la 1848.*

Meltzer în Sibiu

Prăvălie și magazin în strada Gușteritei
Filiale: Piața mică și strada Cisnădiei
recomandă bine cunoscutele sale fabricate, îndeosebi

Lumini de stearină și ceară

pentru biserici și înmormântări

Săpunuri foarte bune și ieftine.

Tot felul de săpunuri pentru toaletă.

Revânzătorii primesc rabat mare.

La cumpărări mai mari se fac și altor persoane cele mai moderate prețuri. Oferte și prețuri-curente se trimit la cerere gratis și franco.

Un număr foarte mare

de acții dela banca „Ajutorul“, din Șeica mare, sunt de vânzare. Informații se dau la administrația »Foi Poporului« în Sibiu. 695 5-15

Creditul nostru

de

Dr. Pompil Cioban

costă 2 coroane, plus 20 bani porto. Se poate comanda la Librăria Foi Poporului în Sibiu.

Moșie de arândat.

In urma morții soțului meu esarândez urgent moșia de circa 580 jug. cat., depărtarea de tren 3 kilometri. Doritorii sunt a să adresa, eventual a să presenta la **Maria Salca** în **Boarta** (Mihályfalva), gara și posta ultimă Șeica-mare (Nagyselyk). 712 3-3

O calfă de curelar

se primește numai decât în atelierul meu. **G. A. Haitchi**, curelar în **Bistrița**. 731 3-3

Un practicant

cu cel puțin 4 clase gimnaziale ori reale, care cunoaște și limbile germane și maghiare. — află aplicare (condițiuni după invoire) la băcănia

700 5-

N. Onițiu,
Nagyszeben — Sibiu.

Doi băieți

se primesc la învățătură în Franzelaria lui

Petru Moga

Sibiu, strada Sării Nr. 23.

Băieți mai în etate se primesc pe timp ceva mai scurt. 717 3-3

500 Coroane

plătesc celui-ce ar mai căpăta vre-odată durere

la dinți ori li va miroși gura după-ce va folosi așă de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 80 fil. Ed. Bartilla-Winkler Viena 191. Sommergasse 1. In Sibiu; la farmaciile: in Piața mare 10; in Piața mică 27; strada Cisnădiei 59; ulița Turnului (Saggasse); ulița Denei 2; farmacia Tentsch; Meltzer, str. Gușteritei și str. Cisnădiei. In Bistrița: farmacia lui Herbert. Jebeșul-săsesc, farmacia Lederhilger; Sighișoara: farmacia lui Ligner.

Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu să poate căpăta, trimit sticle cu 5 cor. 80 fil. franco 56 36-

30,000 părechi

păpuci și ghete
se vând cu preț redus

Toate în lume

se scumpesc!

pânea, carnea, chiria casel, — numai păpucii și chetele executate în atelierul lui

VASILIE BAN

la „Cisma mare roșie“

după cum se numește prăvălia lui, se ieftinesc

Pentru ce? Pentru că această renumită prăvălie de încălțăminte s'a mărit în casa proprie și la fiecare păreche se trage jos chiria. De aceea el poate lăsa păpuci buni și trainici pe lângă prețuri ieftine.

VASILIE BAN, Sibiu

Strada Ocnel (Burgergasse) Nr. 7.

Casa proprie.

Dumineca deschis până la 10 ore înainte de amiază.
COMANDELE DIN AFARA SE VOR EXECUTA PUNCTUOS CA ȘI PANA ACUMA 668 15-

Mare atențiune!

Sam. Wagner.

Prima turnătorie de fer Sibiiană, Fabrică de mașini agricole, Atelier de mori și prăvălie de fer.

Recomandă cu cea mai mare căldură bogatul seu asortiment de tot felul de **motoare** dela **prima fabrică**, dela cel mai mic și până la cel mai mare; asemenea și **mașini de treerat** din renumita **fabrică Hofherr** dela cea mai mică și până la cea mai mare; numai puțin recomandă și tot felul de articole pentru edificări precum:

Cement de Portland și **Roman** din **Beocin**, **Traverse**, **Trestie**, **Carton cătrănit** pentru învălit, **Pânză de sârmă** pentru îngrădit, precum și ori ce fel de ferărie aparținătoare la edificări.

Toate pe lângă cea mai strictă garanție cu prețuri foarte moderate și condițiuni de plată avantajoase

Nu vă grăbiți a comanda din alt loc, — până nu veți vizita prima linie aceasta mare și bine asortată fabrică.

Efectuarea se face prompt și conștientios.

581 19-

Feriți-vă stimați agricultori a nu cumpăra imitații și vă feriți de escroci.

Nu-i reclamă, — ci e fapt

că fiecare în interesul său propriu numai în

Warenhaus Grünberger

să facă cumpărări de

734 2-

Haine pentru domni, dame, băieți, fete și copii

bluse, rochii, jupoane, negligés și costume pentru dame.

**Mare alegere!
Prețuri fără concurență!**

Cel mai mare depozit de blănării!

Strada Cisnădiei. Palatul comandei de corp.

Boutură escelentă și cu gust bun, care produce sânge. — Recomandată de medici contra boalei de anemie, lipsă de sânge, nervositate, reconvalescență. Influențează producerea sângelui, întărind mușchi și nervii, dă apetit fără a avea ceva urmări neplăcute asupra stomacului sau la dinți. Prețul unei sticle mari Cor. 3.50, una mică Cor. 2.—. Se capătă în toate notecele. Depozitul principal la:

GUIDO FABRITIUS,
apotecar în Sibiu. 591 17—

Lemn pentru clădiri!

Parchete de stejar de primul rang și bine uscate, în orice cantitate, aduse de la fabrica de parchete **Neuschloss Nasicz** în Slavonia, precum și tot felul de scânduri de brad, trepte, lați și alte lemne pentru clădit cu cele mai ieftine prețuri recomandă și livrează 498 27—

Glanz, Szánto & Macelariu

magazin de lemn de lucru

Sibiu, strada Rîului (Flussgasse) Nr. 6.

Ludovic Ferencz,

DEZITOR DE BĂRBAȚI

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12,

recomandă p. t. publicului

cele mai noue stoffe de primăvară și vară în mare asortiment

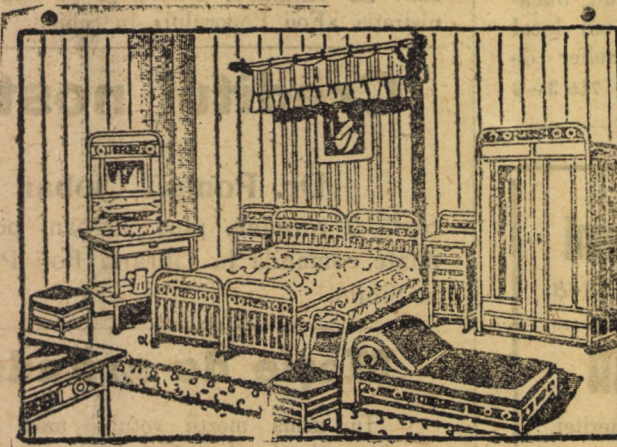
noutățile 728 88—

scrisorile chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquete, și haine de sezon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pârdisiuri și „Eglam“, cari se află totdeauna în depozit bogat.

Asupra reverenzilor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebită atențiune a On. domnii preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după prescripțiile croitura cea mai nouă.

Mobile în toate stilurile, cea mai solidă executare moderne

pe lângă garanța recomandă

Emil Petruțiu

fabrică de mobile.

Telefon Nr. 47 cu legătură în întreg comitaul.

Sibiu, Salzgasse Nr. 37.

Expoziție de mobilă zilnic deschisă, fără silă de cumpărate.

Primesc și execut toate lucrările de lipsă la bise-

În America unicul Depozit de cărți românești este

Biblioteca Română în New-York

65 St Marks Place.

145 72—

Este dar în interesul fiecărui Român care pleacă sau este în Statele-Unite sau Canada, să ceară marele și ilustratul catalog al acestei singure instituții române care pe lângă tot felul de cărți, note muzicale, și ziare ce apar în România și Transilvania, are și un foarte bogat asortiment de instrumente muzicale; fonografe, gramafone, plăci și tuburi cu cântece românești, ceasornice de tot felul, giuvaerice, mașini de scris, preparațiuni farmaceutice, articole de toaletă și alte mărfuri de foarte mare trebuință. — Catalogul se trimite fiecărui gratuit. — Se dau tot felul de informațiuni particulare adăugând marcă pentru răspuns. — „Biblioteca Română“ primește și mijloacele și trimite abonamente pentru „Foaia Poporului“.

Dela „Biblioteca Română“ se poate comanda și „Călimarul Poporului“ pe 1812.

Berea albă și neagră

din

Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate. 724 76—

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc mereu.

REGISTRIERTE SCHUTZMARKE

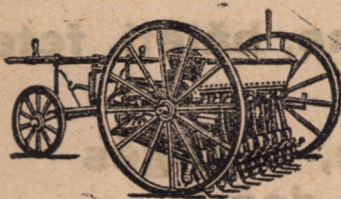
Frații Gömöri

Magazin dela fabrică pentru mașini economice

Budapesta, IX., Boráros-tér Nr. 2.

Reprezentanța generală pentru Ungaria a fabricii de mașini și turnătorie de fier **K. & R. Jezek in Blansko.**

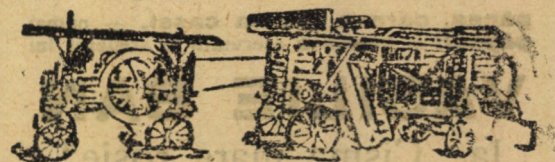

Recomandăm mașinile de sămănat, construcție tare, cu aparat de săpat și sămănat cucuruz, sistemul cel mai nou, care corespunde într-o toată măsură de față.

599 16-52

Mașinile de îmblătit cu motor, instalațiile de mori și mașinile de sămănat, pe cari le-au liferat firma **FRAȚII GÖMÖRI** sunt bine primite în toată țara, de aceea ne recomandăm onoraților economi.

Mai departe recomandăm următoarele mașini speciale: tăvăluguri pentru zdrobitul pietrișului cu suluri de peatră și cilindru cernător, spre a se folosi la petriș mărunț și mai mare; cum și a se mâna

Garnituri de îmblătit cu motor! distinsse cu numeroase premii prime, liferăm pe lângă deplină garanție și condiții avantajoase de plată. Pentru instruirea la purtarea mașinilor de îmblătit trimitem gratis un monteur la fața locului.

cu apă, abur sau motor. Mașini pentru fabricarea de cărămidă, Instalații complete pentru țiglarii, mașini pentru producerea cimentului și spargerea pietrii.

Cumpărători serioși, cari se interesează de mașinile noastre, îi cercetăm noi acasă personal pe spesele noastre, prin ceace cumpărătorii cruță proviziunea agentului, ajung deci mai ieftin în posesiunea mașinei și sunt siguri de cel mai bun serviciu.